

bservant **1**

Jaargang 15, 18 augustus 1994

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • tel. 043-883174

DE OVERGANG van middelbare school naar universiteit wordt tijdens de introductie verzacht met onder andere de sportdag van woensdag. Daar werden nog één keer de melige exercities uit de puberteit gedoogd, alvorens de studenten ten strijde trekken tegen ledigheid, tempo- en prestatiebeurs, en andere vermaledijde Paarse Plannen. Dit jaar doen 1600 eerstejaars van HBO en universiteit mee aan de 'Inkom'. Dat zijn er bijna 300 meer dan vorig jaar, maar of het ook een record is kan de jongen van de PR niet zeggen: "We hebben het echt te druk om dat nu even uit te gaan zoeken." Oorzaak van die stijging is, volgens een meisje van de PR "de goede PR." En de deelname, voor het eerst, van de hogere hotelschool.

DE OVERGANG van de Verenigde Staten naar Maastricht was voor Aileen Aquino (op nek) een schok: "De mensen zijn crazy. Very loud, maar heel aardig." Zij gaat internationale bedrijfskunde studeren. De Inkom vindt ze geweldig, vooral ter overbrugging van de twee totaal verschillende culturen: "Iedereen praat heel openlijk over sex. En er wordt veel bier gedronken. Al die studentenverenigingen met hun eigen cafés! In Amerika krijg je op de campus geen alcohol als je jonger bent dan 22. Maar nu moet ik snel verder!" En weg is ze, om met haar mentorgroepsgenoten een bal vanuit een deken in een andere deken te gooien.

DE OVERGANG is ook het thema van dit eerste nummer van Observant. Vijf aankomende eerstejaars vertellen in de serie 'het onbeschreven blad' over hun verwachtingen, twaalf meiden in een studentenhuus over wat daarvan terecht gekomen is. Hoogleraren praten over eerstejaars ("Echt, ik smeeke om weg te blijven als ze toch niet willen luisteren"), ouderejaars over hoogleraren ("Misschien zijn ze slim, maar dat merk je dan niet zo"). En dan natuurlijk alles over de ingrediënten om de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen: eten en uitgaan.

(foto Nelis Tutkey)

Deze eerste Observant van de vijftiende jaargang komt in verband met de introductie vervroegd uit. Nummer twee verschijnt op de eerste donderdag van het academisch jaar, dus op 8 september.

Nieuw kabinet wil miljard gaan bezuinigen op studiefinanciering

Het 'paarse' regeerakkoord bevat, naast plannen over een ingrijpende herstructurering van het hoger onderwijs, ook vergaande voorstellen voor nieuwe bezuinigingen op de studiefinanciering. De maatregelen moeten in 1998 een miljard gulden opleveren. Volgens de Landelijk Studenten Vakbond (LSVb) kan de totale studieschuld makkelijk oplopen tot ruim anderhalve ton.

In de afgelopen kabinetsperiode is onder minister Ritzzen van Onderwijs ongeveer een miljard gulden op de studiefinanciering bezuinigd. Vlak voor de zomer kwam daar nog eens een bedrag van 600 miljoen gulden bovenop. Nog voordat de Eerste Kamer met dat plan akkoord is gegaan ligt er nu alweer een nieuw, 'paars' voorstel voor een verdere korting met één miljard gulden klaar. Dat is een derde van het bedrag dat Ritzzen aan het einde van zijn regeerperiode nog beschikbaar had. In eerste instantie werd uitgegaan van een algehele korting op de basisbeurs, maar omdat die dan ver onder het niveau van de kinderbijslag zakt, is gezocht naar een alternatieve oplossing. De hoogte van de basisbeurs blijft daarin gelijk: inclusief de jongste bezuinigingen van minister Ritzzen

krijgt een student op kamers vanaf 1 september 1996 425 gulden per maand en een thuiswonende student 125 gulden. Afhankelijk van het inkomen van de ouders kan daar bovenop rentedragend worden geleend en krijgen de lagere inkomens een aanvullende beurs.

De nieuwe bezuinigingen worden nu vooral gehaald door de studiefinanciering voor nieuwe studenten in tijd te beperken. Voorlopig, met ingang van september 1995, tot vier jaar. De beurs wordt bij 'paars' bovendien een prestatiebeurs voor studenten die volgend jaar beginnen.

Wie keurig op tijd afstudeert ziet zijn beurs omgezet in een gift, maar degenen die daar niet in slaagt moet voor elk jaar waarin hij of zij minder dan de helft van de studiepunten heeft gehaald de beurs terug betalen.

Tot slot haalt het nieuwe kabinet geld binnen door te korten op de kinderbijslag voor 18-plussers die geen studiefinanciering ontvangen, en door het verschil tussen de aanvullende beurs voor hbo'ers en universitaire studenten recht te trekken. Hbo'ers kunnen nu maandelijks nog 90 gulden meer krijgen, omdat academici geacht worden meer te gaan verdienen. De hbo'ers verliezen dat voordeel.

De grote klap volgt in 1998, als het nieuwe kabinet erin slaagt de voorgenomen herziening van het hoger onderwijs op poten te zetten. Studenten krijgen dan alleen nog een beurs voor de 'bachelors-opleiding', die in principe drie jaar gaat duren. Voor de 'masters-fase', die één tot drie jaar gaat duren, moeten ze het complete be-

drag voor collegegeld, reiskosten en levensonderhoud zelf ophoesten. Dat kan door het afsluiten van een studielening.

Volgens de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb) heeft dat verstrekking gevolgen voor de hoogte van de uiteindelijke studieschuld. De bond berekende bijvoorbeeld dat de "klassieke, hardwerkende student met arme ouders", die zonder vertraging zijn studie afsluit met een tweejarige masters-opleiding, een totale schuld opbouwt van 90 duizend gulden inclusief rente. Dat betekent vijftien jaar lang een maandelijkse terugbetaling van ongeveer zeshonderd gulden.

Een student die een driejarige masters-opleiding volgt en door studievertraging één jaar beurs moet terugbetalen uit zijn bachelors-opleiding blijft volgens de LSVb bij een maximale lening zelfs zitten met een schuld van ruim anderhalve ton, inclusief rente. Voor techniekstudenten zou deze situatie niet uitzonderlijk zijn.

Ondanks het feit dat voor afgestudeerden die niet voldoende verdienen een soepele terugbetalingsregeling bestaat, vreest de LSVb dat de plannen van 'paars' de toegankelijkheid van het hoger onderwijs ernstig in gevaar brengen. Studenten uit lagere inkomens, die het meest moeten lenen, zouden zich bij het vooruitzicht van torenhoge schulden laten weerhouden om te gaan studeren. Daarnaast zal het aantal studenten dat niet kan terugbetalen toenemen. Doordat de resterende schulden na vijftien jaar worden kwijtgescholden ontstaan dan nieuwe tekorten op de begroting.

Bezuiniging studiefinanciering

jaar	stufi	hbo	k.bijslag	gat
95	150	50		50
96	460	110	125	0
97	530	110	160	
98	610	110	160	85

Toelichting:

* Bedragen in miljoenen gulden.

* stufi = de stufi wordt bij 'paars' een voorwaardelijke lening, in plaats van een directe uitgave. Daardoor schuiven de uitgaven aan stufi een jaar op. Deze truc resulteert in een bezuiniging.

* hbo = de aanvullende beurs voor hbo-studenten wordt gekort, door deze gelijk te trekken met de aanvullende beurs van wo-studenten.

* k.bijslag = bezuiniging op kinderbijslag voor 18-plussers.

* gat = in 1998 wordt niet de beoogde 1 miljard, maar 915 miljoen bezuinigd. De resterende 85 miljoen kan desnoods door een truc ('kasschuif') worden weggewerkt.

De paarse fracties hebben lang gearzeld voordat zij met de verkorting van de studiefinanciering instemden. VVD-kamerlid Korthals: "De ingreep is fors, wellichts zelfs te fors. Maar we hebben hem aanvaard." PvdA-woordvoerder Netelenbos is positiever. "Leuk is het niet, maar het regeerakkoord is ook zeer streng voor de minimum inkomens. Studenten kunnen zich tenminste nog als kansrijken be-

schouwen." A. Nuis (D66) noemde de bezuiniging vorige week verdedigbaar. Wel vindt hij dat er een soort auditorenfonds moet komen voor masters-studenten die in geldnood verkeren.

HOP, Marcel Wiegman

(nog meer plannen van paars op pagina 4)

College van bestuur begint op uitzendbureau te lijken

Vredevoogd weg, Cohen terug, Dittrich collegevoorzitter

Net als vorig jaar is het college van bestuur tijdens de zomer een van zijn drie leden kwijtgeraakt.

Collegevoorzitter drs. Loek Vredevoogd is op 1 juli naar de Rijksuniversiteit Leiden vertrokken om daar het in last verkerende college te helpen orde op zaken te stellen. De benoeming geldt voor een duur van zes tot twaalf maanden. Zijn opgevallende plaats in Maastricht wordt ingenomen door de voormalige vicevoorzitter van het college, dr. Karl Dittrich, die tot voorzitter is benoemd voor de tijd dat Vredevoogd in Leiden werkt.

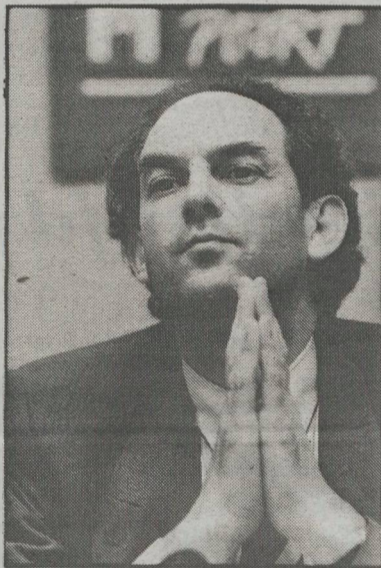
Vredevoogd heeft Maastricht tijdelijk voor Leiden verruild op verzoek van oud-rector magnificus mr. Job Cohen, die zelf een jaar geleden werd weggevoerd om de vrijgekomen functie van staatssecretaris van onderwijs te bekleden, juist voordat hij als rector zou worden herbenoemd. Nu Cohen zijn taak als staatssecretaris zo goed als volbracht heeft, keert hij terug naar Maastricht, waar hij mogelijk weer rector wordt. In dat geval én het

geval dat Vredevoogd na zijn karwei in Leiden terugkomt naar Maastricht, ziet het college er volgend jaar weer hetzelfde uit als ruim een jaar geleden met Vredevoogd als voorzitter, Dittrich als vicevoorzitter en Cohen als rector magnificus.

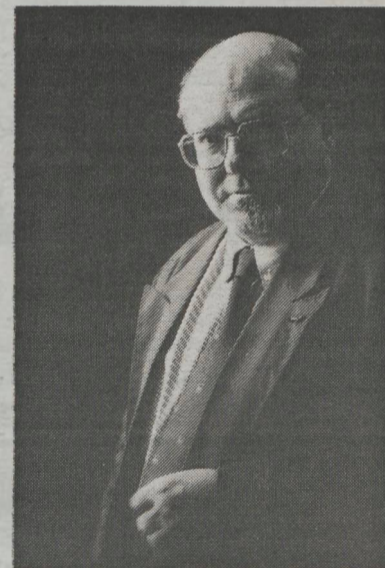
Tot die tijd speelt de huidige rector magnificus, prof. Hans Philipsen, een rol als wisselspeler. Het college van decanen koos hem in september vorig jaar tot opvolger van Cohen, maar zijn benoeming gold tot 1 januari 1995, omdat Cohen te kennen had gegeven dat hij de universiteit en het college slechts tijdelijk wilde verlaten. Nu hij inderdaad terugkomt, maakt Cohen geen geheim van zijn ambities. Op de vraag of hij weer rector wordt, antwoordde hij afgelopen dinsdag: „Als het aan mij ligt wel, maar ik weet niet hoe de anderen erover denken." Die 'anderen' is het college van decanen, dat bezig is met de procedure voor de keuze van een nieuwe rector. De voordracht wordt binnen enkele weken verwacht.

Cohen heeft er naar eigen zeggen voor gekozen zijn carrière in Maastricht en niet in Den Haag voort te zetten om meer aandacht te kunnen besteden aan zijn gezin: „Als rector had ik daar nauwelijks tijd voor, als staatssecretaris helemaal niet meer. Dat heb ik er in dit stadium van mijn leven niet voor over." Op de vraag of hij de afgelopen tijd is benaderd voor

een eventuele plaats in een paars kabinet antwoordt hij: „Ik heb wel een gesprek gehad over mijn ambities. Daar heb ik gezegd dat mijn ambities nu niet in Den Haag liggen. Maar of ik inderdaad een nieuwe functie zou hebben gekregen, valt volstrekt niet met zekerheid te zeggen. De verdeling van plaatsen in het kabinet is een roulettespel. Ik heb in ieder geval een ongelooflijk interessant jaar achter de rug, misschien ga ik later wel eens terug." Als Cohen eind deze maand inderdaad als rector wordt voorgedragen, ligt het voor de hand dat Philipsen de opgevallende plaats van Dittrich inneemt en zo vicevoorzitter van het college wordt. Als vervolgens Vredevoogd terugkeert zou dat logischerwijs betekenen dat Dittrich weer vicevoorzitter wordt en Philipsen het college verlaat. Over de situatie die dan ontstaat, is begin september meer duidelijkheid te verwachten, wanneer de universiteitsraad een procedurevoorstel van het college krijgt voorgelegd en de voordracht van het college van decanen voor een nieuwe rector bekend is. Tot nu toe heeft de raad er geen bezwaar tegen gemaakt dat het bestuurscollege een soort uitzendbureau voor troubleshooters is geworden. Integendeel: de raad heeft het tijdelijke vertrek van voorzitter Vredevoogd goedgekeurd via een zogenaamd bewilligingsbesluit. De ver-

Cohen: staatssecretaris wordt weer rector (foto Bram de Hollander)

Philipsen: rector wordt vicevoorzitter (foto Nelis Tutkey)

trekkende voorzitter had voordat hij zijn tijdelijke functie in Leiden aanvaardde, de vertrouwenscommissie van de universiteitsraad ingelicht. Ook voor de overgebleven leden van het college, Dittrich en Philipsen, was er geen reden zich te verzetten tegen het tijdelijk vertrek van Vredevoogd, zegt zijn opvolger Dittrich: „Het betekent voor ons wel een verhoging van de werkdruk, maar er vallen geen echte gaten. We hebben de zaak hier goed op orde, dachten wij." Dat Vredevoogd zijn functie in Maastricht slechts tijdelijk heeft opgegeven, is volgens Dittrich zo goed als zeker: „Ik kan me niet voorstellen dat zijn tijdelijke benoeming in Leiden wordt omgezet in een definitieve, zeker niet omdat hij zelf is betrokken bij de selectie van een definitieve opvolger." In Leiden ontstond in juni een bestuurscrisis, die de voorzitter van het colle-

ge, mr. C. Oomen de kop kostte. Hem werd verweten dat hij onzorgvuldig had gehandeld bij het sluiten van een bouwcontract met twee malafide aannemers. De affaire dreigt de Rijksuniversiteit Leiden 7 miljoen gulden te gaan kosten. De instelling is tijdelijk onder curatele gesteld van een raad van toezicht, die onder voorzitterschap staat van mr. R. Hazelhoff, oudvoorzitter van de raad van bestuur van ABN-AMRO. Het college van bestuur is aan die raad verantwoording verschuldigd en niet aan de universiteitsraad, die tijdelijk tot een adviserend orgaan is gedegradeerd. Behalve het selecteren van een nieuwe voorzitter heeft het college-Vredevoogd tot taak gekregen de universiteit te voorzien van een duidelijke bestuurlijke strategie.

Jacques Herraets

Meerderheid paarse coalitie wil uniforme studieduur afschaffen

Het Nederlandse stelsel van hoger onderwijs ondergaat eind deze eeuw een complete gedaanteverwisseling. In het regeerakkoord is althans opgenomen dat de uniforme cursusduur van vier jaar plaats maakt voor een stelsel waarin studies in principe worden opgedeeld in een driejarige bachelors-opleiding en een beperkt toegankelijke mastersopleiding van één tot drie jaar.

De 'paarse' fracties (PvdA, VVD en D66) hebben hier onlangs mee ingestemd, al wordt hier en daar reeds getwijfeld of het werkelijk zover komt. VVD-kamerlid Kort-hals: "Ik zie het niet zo snel gebeuren. Er zitten heel wat haken en ogen aan. Kan de kwaliteit van de opleidingen worden gehandhaafd? Vinden afgestudeerden wel een baan met zo'n diploma?"

De-meerderheid van paars meent van wel. Lang niet alle studenten hebben volgens de nieuwe coalitie behoefte aan een vierjarige studie. Grote aantallen hebben genoeg aan een kortere opleiding.

De oorspronkelijke formulering van de maatregelen in het concept-regeerakkoord is afgezwakt na felle protesten vanuit het hoger onderwijs. Het heet nu dat de wijziging "in grote lijnen" uitgaat "van basisopleidingen van drie jaar en vervolgoopleidingen van één tot drie jaar". Het is dus zeker niet uitgesloten dat er bachelorsopleidingen komen die langer dan drie jaar duren.

Ook de belofte dat universiteiten en hogescholen "nauw worden betrokken bij de

uitwerking" van de nieuwe structuur werpt een drempel op voor radicale wijzigingen. Hun belangenverenigingen, VSNU en HBO-Raad, spreken van een "dramatische situatie". "Over tien tot vijftien jaar zal een grote herstel-operatie nodig zijn", voorspelde de vice-voorzitter van de VSNU, dr. H.J. van der Molen, vorige week vrijdag op een inderhaast belegde persconferentie.

Op korte termijn hangen de universiteiten en hogescholen andere, nog onbekende maatregelen boven het hoofd. Het regeerakkoord koppelt de bezuinigingen op het hoger onderwijs (80 miljoen gulden in 1995, oplopend tot 500 miljoen in 1998) aan de kortere studies. Daarvan wordt echter pas in 2001 de eerste opbrengst (70 miljoen gulden) verwacht. De invoering van de nieuwe studies wordt niet voor 1998 verwacht. Dat probleem schuift de paarse coalitie op het bord van de nieuwe minister van onderwijs. Hij zal op Prinsjesdag duidelijk moeten maken waar het geld dan wel vandaan komt.

Het schrappen van het agentschap van onderwijsvernieuwing levert jaarlijks 80 miljoen gulden op. De overheveling van de academische ziekenhuizen naar de begroting van WVC staat geboekt voor 255 miljoen, maar zadelt dat ministerie met een probleem op.

De universiteiten en hogescholen vrezen dat zij in hun personeel moeten snoeien. Dat is een optie, bevestigt een kamerlid. Daarbij kan met name worden gedacht aan de uitgedijde bureaucratie op de instellingen. In het regeerakkoord wordt alvast aangekondigd dat de overheid extra uitgaven als gevolg van ontslagen niet zal vergoeden. Tot nog toe gebeurde dat wel. Ook het ministerie van onderwijs levert in. Volgend jaar moet Onderwijs 154 miljoen bezuinigen, bijvoorbeeld door zuiniger in te kopen en meer mensen in deeltijd aan te

stellen. Ook gaat Onderwijs korten op subsidies. In 1998 moet het ministerie het met 222 miljoen minder doen.

De 'paarse' fracties hebben de bezuinigingen op het hoger onderwijs en de studiefinanciering goedgekeurd, nadat de uitspraken over de herstructurering van het hoger onderwijs enigszins waren afgezwakt. T. Netelenbos (PvdA) is "verbaasd" over de reactie van de VSNU. "Er wordt toch altijd zo geklaagd over het grote aantal studenten dat niet echt in wetenschap is geïnteresseerd? Dan zouden de universiteiten dit plan juist moeten steunen. Het biedt de mogelijkheid om aan hun klachten tegemoet te komen."

Ook hogescholen hoeven volgens het PvdA-kamerlid niet te vrezen voor daling van de kwaliteit. "Die mag zeker niet dalen. Dat is voor ons een voorwaarde." Netelenbos denkt dat een driejarige hbo-studie hetzelfde programma kan hebben als een vierjarige, maar dan zonder stage. "De stage moet uit het bachelors-programma worden gehaald, en voortaan worden betaald door het bedrijfsleven. Iedereen in Nederland moet inleveren. Waarom zou het bedrijfsleven dan niets inbrengen?" Terwijl het CDA vooralsnog niet meer dan "vraagtekens" zet bij de plannen voor herstructurering, heeft de fractie van D66 zich daar zonder voorbehoud achter geschaard. Het plan om studies te scheiden in een bachelors- en mastersfase was voor de zomervakantie al door D66 gelanceerd in de onderhandelingen over paars.

De VVD stemde pas in nadat de formuleringen over de hervormingen in het regeerakkoord waren afgezwakt. Kamerlid Kort-hals: "Wij vinden zeker dat er te veel studenten in het wetenschappelijk onderwijs zitten. Maar voordat er onomkeerbare beslissingen worden genomen, moeten we zorgvuldig analyseren wat er precies aan de hand is."

HOP, Pieter Evelein

Studenten mogen studiepunten sparen

Het sparen van studiepunten wordt toch mogelijk. Minister Ritzen en de Tweede Kamer hebben hier vorige week overeenstemming over bereikt. Door het ene jaar hard te werken kunnen studenten in de toekomst het andere jaar het rustiger aan doen. De bezuinigingen op de studiefinanciering kwamen ongeschonden door de Kamer. Het sparen van studiepunten wordt mogelijk vanaf het collegejaar '95-'96. Dat jaar wordt de temponorm verhoogd van 25 naar 50 procent. Onduidelijk is nog hoeveel vrije tijd een student kan creëren. Zowel de Kamer als de minister vonden vorige week dat een student elk jaar een minimum aantal studiepunten moet halen. Een beurs is tenslotte bedoeld om te studeren, ondersteunde de Kamer minister Ritzen. Genoemd werden minimum-percentages van 20, 30 en zelfs 40 procent. Wie in een jaar alle 42 punten haalt, kan dus vervolgens niet het volgende jaar helemaal niets doen.

HOP, Pieter Evelein

Miljoenenstrop dreigt bij verlengde OV-kaart

De nieuwe OV-kaart dreigt het ministerie van onderwijs met een tekort van tientallen miljoenen gulden op te zadelen. Alleen als studenten massaal hun voorkeur voor een 'weekkaart' omzetten in een keuze voor een 'weekendkaart', kan de nieuwe tegenvaller worden voorkomen. Op 1 november wordt de OV-kaart voor studenten gesplitst in een week- en een weekendkaart. Op aandrang van de Tweede Kamer heeft minister Ritzen de geldigheid van de weekkaart op vrijdag verlengd van 's middags vier tot 's avonds zeven uur. Dit om lege collegezalen te voorkomen. De OV-bedrijven krijgen hiervoor jaarlijks 24 miljoen gulden extra.

De uitgaven stijgen echter vooral omdat liefst 78 procent van de studenten een voorkeur heeft voor de weekkaart, zoals in juni uit een onderzoek van Intomart is gebleken. Volgens het nieuwe contract voor deze kaarten mag echter slechts maximaal 58 procent zonder extra kosten voor die kaart kiezen. Elk procent meer kost vijf miljoen. Daarmee stijgen de extra uitgaven dus met nog eens 100 miljoen.

HOP, Pieter Evelein

Vrees 10.000 ontslagen is reëel

Kok kondigt ijstijd aan voor universiteiten

De verkorting van de studieduur tot drie jaar staat niet meer keihard in het definitieve regeerakkoord. Het hoger onderwijs mag gaan meepraten over de uitwerking van de plannen. Maar veel plezier zullen de universiteiten daar niet aan beleven, want de bezuinigingen van een miljard op studiefinanciering en een half miljard op het onderwijs staan recht overeind. Hoe overleeft het hoger onderwijs de ijstijd van Kok?

Het was voor formateur Kok begin deze week moeilijk een nieuwe onderwijsminister te vinden. De specialisten van de 'paarse' partijen staan niet te trappelen om verantwoordelijkheid te nemen voor de draconische maatregelen in het hoger onderwijs. Want om deze klus te klaren, zal een tweede Deetman nodig zijn: iemand met zowel een olifantshuid als een grote politieke lenigheid.

Ijstijd

Voor het hoger onderwijs lijkt plotseling een nieuwe ijstijd begonnen, die alle kritiek uit het Ritzen-tijdperk zal doen vergeten. Want in plaats van in te gaan op de oproep om te investeren in 'Nederland kennisland', wil Paars onverwacht diep snijden in zowel studiefinanciering als studieduur.

De storm van kritiek die vorige week losbrak over Koks plan voor een driejarige basisstudie in heel het hoger onderwijs, was daarom te voorspellen. En die kritiek had zowaar effect: in het definitieve regeerakkoord is het plan uitgesteld tot 1998 - en het lijkt bovendien wat afgezwakt. Is dat geen uitnodiging tot academische obstructie, met het doel om tot volledig afstel van de plannen te komen?

Wie het regeerakkoord uitspelt en de achtergronden ervan peilt, hoeft zich weinig illusies te maken over het succes van

zulk verzet. De politiek wil 'versobering' van het massale hoger onderwijs. De half miljard van de instellingen en het hele miljard van de studenten moeten er komen. En het zal moeilijk zijn maatregelen te verzinnen die evenveel geld opbrengen.

Bioritme

De universitaire opiniemakers vinden het onfatsoenlijk om voor slechts een half miljard het complete stelsel van hoger onderwijs overhoop te gooien. Maar in de Haagse politiek denken men anders over fatsoen. Het 'bioritme' van de overheidssaneringen dicteert nu eenmaal al sinds twintig jaar dat elk nieuw kabinet de bezem haalt door de steeds uitdijende begrotingen van *spending departments* als onderwijs. Vier jaar geleden wist Ritzen juist voor het hoger onderwijs die regelmaat één keer te doorbreken. Daarvoor moet nu de tol worden betaald.

Toch zijn de argumenten van 'paars' niet louter financieel van aard. Al langer leidde de groeiende massaliteit van het hoger onderwijs, het lage studierendement, en de perikelen met de onderwijskwaliteit tot pleidooien voor variatie in cursusduur. Ook de VSNU schaarde zich achter die pleidooien - al mikte men natuurlijk vooral op méér tijd voor sommige studies.

Het regeerakkoord zegt het zo: door het toegenomen aantal studenten leidt het hoger onderwijs op tot "een veel breder scala van maatschappelijke functies dan vroeger." Er is "meer differentiatie naar inhoud en duur van opleidingen" nodig. En als er toch op onderwijs bezuinigd moet worden, vervolgt het regeerakkoord, dan moet dat niet in het basis-, voortgezet of beroeps- onderwijs, maar door een *kortere gemiddelde verblijfsduur* in het hoger onderwijs. Men heeft geen zin om dure studies te betalen voor duizenden werkloze letterkundigen.

Het nieuwe kabinet wil wel overleg met de instellingen, maar blijft "in grote lijnen" uitgaan van een nieuw stelsel van basisopleidingen van drie jaar. Dat plan gaat dus niet zonder

slag of stoot van tafel. Maar de invoering ervan wordt wél uitgesteld tot na 1998, terwijl de bezuinigingen gewoon moeten doorgaan. En dat maakt de ellende voor het hoger onderwijs pas echt compleet.

Bizar

Universiteiten, hogescholen en studenten worden de komende tijd met een bizarre toestand geconfronteerd. Ze mogen meepraten over de invulling van draconische ingrepen in het hoger onderwijs, waarvan de opbrengst al vast staat en waar amper serieuze alternatieven voor te bedenken zullen zijn. Maar terwijl ze die discussie voeren, moeten - nog vóórdat de verbouwing kan beginnen - op onderwijs en studiebeurzen bedragen worden bezuinigd die in 1998 oplopen tot 1,5 miljard gulden. Hoe moet dat in vredesnaam?

Ook in politiek Den Haag wist dezer dagen nog niemand daarop een bevredigend antwoord te verzinnen. Maar voor de duidelijkheid: 1 miljard bezuiniging op de beurzen in het hoger onderwijs betekent dat dit budget tot 1998 met *meer dan eenderde* wordt verlaagd. De grote vraag is, hoe het beuzenstelsel zulke ingrepen moet overleven.

Hetzelfde geldt voor het universitaire onderwijs, waar een bezuiniging van een half miljard volgens eerste schattingen betekent dat straks wellicht 10.000 van de 65.000 banen zullen verdwijnen. Het is erg moeilijk voor te stellen, dat die sanering de komende vier jaar eerst moet plaatsvinden zonder dat er nog een duidelijk plan bij bestaat - en dat daarna dan op ordentelijke wijze een heel nieuw onderwijsstelsel met bachelors- en masters-opleidingen kan beginnen. De storm van protest zal voorlopig niet luwen.

HOP, Frank Steenkamp

„Ik wil geen anonieme ouwe zak zijn die op de gang in de weg staat”

Voor de overgrote meerderheid van de eerstejaars is DE PROFESSOR een nieuw en wonderlijk fenomeen. Maar ook voor de professoren is er die jaarlijkse confrontatie. Hoe zou het VWO ze nu weer afgeleverd hebben? Hebben ze nog een beetje manieren? En zit er dit jaar dat ene talent tussen dat intelligenter is dan jezelf?

Natuurlijk bestaan ze ook: de zoons en dochters voor wie het allemaal heel gewoon is dat pa professor is. De neefjes en nichtjes wier oom regelmatig zijn toga en lichtelijk idiote muts uit de kast mag pakken om mee te lopen in de cortège, de stoet die aan het begin van het academisch jaar door de straten van de stad paradeert. En soms, heel soms, is zelfs ma of tante hoogleraar. Maar voor de meesten onder ons zijn professoren een ander slag. Vraag aan studenten wat ze zich er vooraf bij voorstelden en onveranderlijk hebben ze het over een oude man, van boven de veertig dus, met een saai kop en een saai pak, die als hij al niet gewichtig doet, in ieder geval altijd gewichtig is. Een man om een beetje bang voor te zijn, tegen wie je niet zo gemakkelijk iets zult zeggen uit pure angst dat je iets doms debiteert. Een echte intellectueel die moeilijk te benaderen valt, verstrooid en statig, die met zijn hoofd hoog in de wetenschappelijke wolken door het leven gaat.

Ontnuchtering

De werkelijkheid is anders. Deels valt het mee, deels is het een ontduchtering. „Vaak zijn ze jonger dan je dacht, gaan ze sportief gekleed, en maken ze ook wel eens leuke grappen”, zegt een student geneeskunde die aan het einde van zijn eerste jaar nog steeds niet van zijn verbazing bekomen is. In zijn faculteit worden de heren (en enkele

de dame) hoogleraren zeer toegankelijk en behulpzaam gevonden, zonder dat overigens de afstand wegvalt. Maar het beeld verandert in de loop van de nadere kennismaking niet alleen maar

ten goede. Waar een professor een gewoon mens blijkt, wil ook zijn duizelingwekkende intellect in de praktijk wel eens tegenvallen. „Misschien zijn ze slim, maar dat merk je dan niet zo”, zegt een (nota

(Illustratie Geert Setola)

bene!) derdejaars economiestudent. Beroemdheden in zijn faculteit? „Die ken ik niet. Ik dacht dat die meer in Rotterdam zaten.” En makkelijk te bereiken vinden hij en zijn collegaatjes de heren al helemaal niet. Je moet je altijd eerst bij het secretariaat vervoegen, en dan duurt het eeuwen, vinden ze.

Orde houden

De ergernis over irritant gedrag is niet zelden wederzijds. Zo valt in de gangen van Tongersestraat 53 van tijd tot tijd een zichtbaar uitgebluste Joan Muysken waar te nemen, die zich anders dan gewoonlijk met slepende tred naar zijn kamer beweegt. Muysken (45) is algemeen econoom en professor, bovendien ook nog eens decaan van de faculteit. De colleges die hij aan de eerstejaars mag geven lijken soms meer op een klassiek potje orde houden, iets waarvan hij meende dat een hoogleraar daar niet voor aangesteld was. Met veel moeite krijgt hij de studenten zover dat ze de achterste banken verlaten en voorin komen zitten, maar dan nog is het gerebbel niet van de lucht. „Echt, ik smeed ze om weg te blijven als ze toch niet willen luisteren, maar dat doen ze óók niet.” Het college is immers een social event van de eerste orde. Vroeger (Muysken is van de lichte '66), toen hij in Groningen begon, was dat wel anders: „Destijds was het ondenkbaar dat we lawaai maakten in de zaal. Maar ja, toen had je nog echte hoogleraren, met pakken, vesten en horlogekettingen. En de omgangsvormen zijn onmiskenbaar minder elegant geworden. Er is sprake van verruwing en verzakelijking.”

Klem tegen de muur

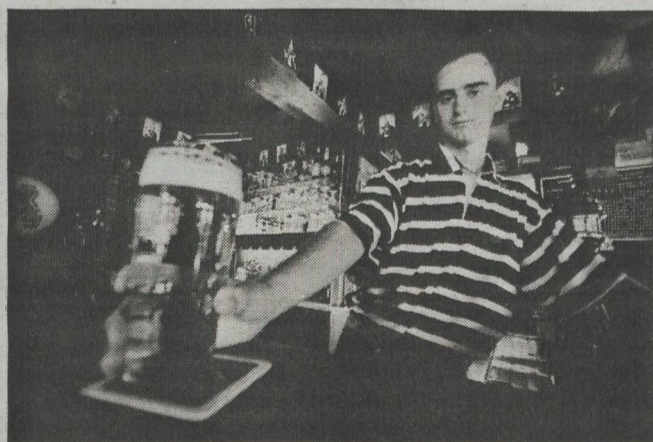
Zijn collega prof. Hans Crombag (59), als psycholoog verbonden aan de juridische faculteit, is het daar hartgrondig mee eens. Normaal al een spraakwaterfall, is hij bij dit onderwerp nauwelijks te stuiten. „Mijn kamer bevindt zich pal naast de achteringang van de Nieuwenhof. Soms staan de

(vervolg op pagina 6)

Ivo wil niet in het café van zijn vader

Het onbeschreven blad...

Als 12-jarige werd hij al gekweld door nachtmerries over de middelbare school, een macaber instituut met alleen maar trappen. Ivo Geelen houdt niet van overgangen. Toen hij zich inschreef voor de Maastrichtse universiteit, nog veel meer trappen, besloot hij dan ook om voorlopig thuis te blijven wonen. Bij zijn ouders in Bemelen die er het dorpscafé drijven.

Ivo Geelen, 19 jaar, aankomend economiestudent: „Ik heb me altijd gespiegeld aan mijn oom. Die is directeur van een groot bedrijf. Lijkt me chique. Achter een groot bureau zitten, secretaresse bij de hand.” (foto Nelis Tutkey)

volwassen wordt en gaat studeren, dan wil je toch eens een keer iets nieuws.” Heel even overwoog Ivo om in Rotterdam econometrie te gaan doen. Waarom Rotterdam weet hij niet meer precies, maar een vriend studeerde er ook en die was erg enthousiast. Toen werd het bedrijfskunde in Tilburg. Maar de dorpelingen aan de teek oefenden zware druk op hem uit om noch Rotterdam, noch Tilburg te kiezen: „Je hebt het toch goed hier. Je ouders zorgen goed voor je. Waarom zou je dan weggaan?” Ivo liet zich makkelijk overhalen en koos voor algemene economie in Maastricht. „Daar kun je tenminste alle kanten mee op.” Ivo bleef in Bemelen. Tot grote vreugde van zijn voetbaltrainer en tot grote vreugde van de 'Jonkheid' - een club van onge-

trouwe jonge mannen. Het genootschap stelt zich ten doel om de plaatselijke jeugd zoveel mogelijk aan elkaar en dus aan het dorp te binden. Dat doet ze met behulp van rituelen - het planten van de Meiden - en gezamenlijke uitstapjes naar disco's en brouwerijen. Ivo voelt zich daar bij thuis: „Bemelen heeft maar 500 inwoners. Het is belangrijk dat de jeugd niet uit elkaar valt. De onderlinge band is gelukkig heel sterk. Of je nou bij de Jonkheid bent, of bij de harmonie, of bij de voetbalclub, je moet ervoor zorgen dat je deel van de gemeenschap bent. Mijn zus ging in Leuven studeren en zegde al haar lidmaatschappen op. Als ze nu een weekend thuis komt, merk je dat ze er niet meer echt bij hoort. Maar als ik een zaterdagavond op eigen houtje in Maastricht ben uit geweest, dan krijg ik het zondagmiddag wel te horen.”

Dan komen de verhalen los over Bemelen. Over de vrijgezelle oom, die boer is en naast het café woont. Over de andere oom, ook boer, die tien jaar geleden in de weilanden is vermoord is door een geestelijk gestoorde met liefdespijn. Over de grotten waarin een man verdwaalde. De mannen die hem zochten, hoorden hem wel roepen, maar hebben hem nooit gevonden. Over de zondagmiddagen, als het café afgeladen vol is met twee, soms drie voetbalclubs, supporters, harmonie, kaarters en een toevallige passant. Dan voelt Ivo zich als een vis in het water.

Ivo worstelt met een dilemma. Hij wil Bemelen niet kwijt, maar hij wil toch iets nieuws. Hij heeft het zelfs over het buitenland. Maar Ivo houdt niet van overgangen. Toen hij 12 was moest zelfs de hulp van een dokter worden ingeroepen om de brugklasser weer te kalmeren. Nu heeft hij gekozen voor een meer gematigde aanpak. Eerst nog even thuis blijven, dan op kamers in Maastricht: „Dan blijven de contacten met Bemelen in ieder geval niet beperkt tot het weekend.”

Wim Ortjens

ot verdriet van Ivo's vader koos de 19-jarige VWO'er voor economie. En dus niet voor de hotelschool. En dus niet voor café 'Bergzicht', in Bemelen beter bekend als 'Wiel' of 'Geelen'. Op feestjes, bij familiebezoekjes en achter de tap was vader altijd even iets sneller als zijn zoon, als iemand vroeg: 'En Ivo, weet je al wat je gaat studeren?' riep vader meteen 'hotelschool!', voordat Ivo 'economie!' had kunnen zeggen. Ivo heeft niet lang hoeven twijfelen. Hij heeft nog even gedacht over rechten („Maar dat is eigenlijk alleen maar voor mensen die echt niks anders weten”) en geneeskunde. Net als zijn zus. Maar als zij thuis komt en 'chirurgenwerk' op de televisie wil zien, maakt Ivo zich snel uit de voeten. Daar krijgt hij ook nachtmerries van. Ivo heb me altijd gespiegeld aan mijn oom. Die is directeur van een groot bedrijf. Lijkt me chique. Achter een groot bureau zitten, secretaresse bij de hand.” Ivo werd het economie. Vader heeft zich erbij neergelegd: „Je pudt ze toch niet tegen. Mijn dochter ging geneeskunde doen. o economie. Het gaat erom dat ze een goed vak kiezen. Waar vind je nog een familiebedrijf dat van vader op zoon overgaat?” Ivo is het wel, zegt hij. Al 56 jaar is het Bemelse uitgaansleven in handen van de Geelens. Ivo's opa is ermee begonnen, Ivo zelf maakt er een einde aan: „Ik ben iedere dag in dit café. Ik merk er ieder weekend, in de vakanties zelfs iedere dag. Als je

Professoren

(vervolg van pagina 5)

studenten in een groepje voor mijn deur. Als ik dan naar buiten kom, moet ik er omheen laveren. Met een beetje pech kom ik vervolgens, wanneer er eentje een stap achteruit doet, klem te zitten tegen de muur. Het ergste is dat zo'n jongen dan niet eens kijkt. Hij ziet me gewoon niet! Dat vind ik echt de ultieme belediging: dat je niet opgemerkt wordt. Net als die keer dat ik in de gang liep, daar heb je van die glazen tussendeuren. Aan de andere kant komen drie, vier van die jongens aan, ik heb de klink al vast, en ze lopen gewoon door, alsof je lucht bent. Ik wil geen anonieme ouwe zak zijn die op de gang in de weg staat, snap je?"

Anders dan veel van zijn (jongere) collega's, die het worst zal wezen of ze getuoyeerd worden, is het geij en gejou hem een doorn in het oog. "Ik ben een meneer en wil ook zo behandeld worden. Als ik ze eenmaal in een onderwijsgroep heb houdt dat hufterige gedrag wel op, dan ontstaat er een band. Tot die tijd wil ik die afstand bewaren. Maar op de een of andere manier hebben ze het niet in de gaten, doen ze net of ik er een van hun ben. Het interesseert ze niet dat je een oude kop hebt, ze zijn überhaupt niet in je geïnteresseerd." John Hagedoorn (44), hoogleraar bij internationale bedrijfskunde, beaamt de waarneming van Crombag: ook hij heeft niet de indruk dat de gemiddelde student weet dat hij met een hoogleraar van doen heeft, en zo ja, wat dat dan inhoudt. Maar veel kan hem dat niet schelen, als er maar gewerkt wordt. Aan lamlandig gedoe heeft hij meer de pest dan aan die kennelijk wijdverbreide lompeheid. En als hem dat al overkomt, stelt hij er het zijne tegenover. "Zo iets als met Crombag, die jongens die gewoon doorlopen in de gang; ik denk niet dat mij dat zou overkomen. Dat stel zou het betreuren. Wat dat betreft heb ik wat botte omgangsvormen, hoor. In de kantine heb ik eens een student gewaarschuwd dat-ie, als hij nog één keer met zijn stoel tegen de mijne aanstootte, van de hooggeleerde heer een knal voor zijn kop kon krijgen. Dat werkte."

Belééfd

Aan de andere kant van de stad, bij gezondheidswetenschappen, is alles anders. "Wij hebben een ander type student, rustiger denk ik. Vergeet niet dat 70 à 80% vrouw is, dat scheelt wel," vindt beleidswe-

tenschapper prof. Hans Maarse. Vandaar dat de huidige faculteitsdecaan, prof. Henk Schmidt (46, psycholoog) de uitnodiging om eens lekker van leer te trekken tegen de jongste lichtingen studenten, onbeantwoord laat. "Waarom zou ik schelden? Het zijn van die belééfte jonge mensen, die netjes gekapt en geknipt in de onderwijsgroep zitten. Zelfs als ik een naambordje met alleen maar 'Henk' voor mijn neus zet, zeggen ze nog U tegen me. Gezondheidswetenschappers zijn linksige, mensvriendelijke types. Net als geneeskundestudenten hebben ze een redelijk helder toekomstbeeld, ze willen mensen helpen en ze zijn ijverig. Misschien is dat bij economie anders."

Over de geestelijke bagage van de huidige generatie is hij niettemin minder te spreken. "Cultuur is er nauwelijks meer bij, politiek ook niet. Je hoort ze er niet over, over goede films bijvoorbeeld. Laatst liet ik in een groep de naam van Alain Delon vallen (beroemd Frans acteur, speelde in de jaren '60 en '70 in een menigte films, vooral de betere *policiers* -wb.). Nooit van gehoord dus."

Farmacoloog prof. Harry Struijker Boudier (44): "Nee, de algemene ontwikkeling is er in de loop der tijd niet op vooruit gegaan. Literatuur, muziek, het klassieke element, daar ben ik allemaal niet vrolijk over. Wij waren destijds (hij begon in '67 -wb.) wat meer bevlogen van de grote filosofieën, hadden het gevoel dat we ons intellectueel wilden ontwikkelen. Dat zie ik niet meer, nu telt meer het beroepspectief. En de interesses kennen een zekere mate van tuttigheid. Niet meer de grote vragen van het leven, maar eerder wat er vanavond gegeten wordt. En vooral *met wie* er vanavond gegeten wordt."

Stoomcursus

Het bovenstaande mag gerust afgedaan worden als reactionair gezever van heren op een zekere leeftijd, ware het niet dat het gebrek aan culturele opvoeding ook gevolgen heeft in de studie zelf. Althans, in die studies waar enige maatschappelijk/culturele achtergrondkennis er toe doet. Rechten bijvoorbeeld, maar zeker ook cultuurwetenschappen.

Prof. Ad Geers (48, arbeidsrecht) merkt dat men anders dan in zijn tijd geen krant of weekblad meer aanraakt. Voor zijn vak heeft dat consequenties: "Men weet niet

eens wat een CAO is. Niet alleen kennen ze de afkorting niet, maar ze weten ook niet wat het betekent. Dat is knap lastig."

De historicus prof. Arnold Labrie (40), hoogleraar bij cultuurwetenschappen, heeft het daar nog moeilijker mee. De eerste handicap die hij ontmoet is de gebrekkige talenkennis: "Franse teksten geef ik al bijna niet op, en Duits is ook een probleem. Ik zoek zoveel mogelijk naar redelijke Engelse of Nederlandse vertalingen, maar neem nou Nietzsche, met al zijn nuances en stilistische gaven; die moet je toch in het origineel lezen. Zoiets wordt erg moeilijk als je geen Duits in je pakket had."

Moeite met het lezen van de vreemde talen mag een feit zijn, Labrie constateert daarnaast moeite met het lezen als zodanig. De opkomende beeldcultuur, op zichzelf een interessant en ook waardevol fe-

Professoren met wapperende toga's. Mensen om tegen op te kijken, maar de werkelijkheid is anders (foto Nelis Tutkey)

nomeen, eist zijn tol als het gaat om de klassieke vorm van informatie-overdracht: "Ik merk dat het lezen van langere teksten, vooral boeken, een concentratie vergt waar niet iedereen op voorbereid is", klinkt het fijntjes. En wat men ook leest, zeker de bijbel niet. "We leven in een gesecculariseerd tijdperk, maar in een cultuur die in hoge mate door het christendom gevormd is. Onze generatie kreeg dat van huis uit nog wel mee, terwijl dat tegenwoordig allang niet meer vanzelfsprekend is. Veel mensen hebben geen flauw idee wat geloven inhoudt, en wat de betekenis van het geloof voor de westerse geschiedenis is geweest. Ik gaf laatst een blok over Nietzsche. Die was de zoon van een predikant, belandde later in een geloofscrisis. Bijna niemand snapt meer wat dat wil zeggen. Als je wilt dat ze de cultuur begrijpen, en de verwijzingen van schrijvers, zul je ze nu eerst een stoomcursus moeten geven."

Verloren tijd

Toch is het niet uitsluitend kommer en kwel wat de heren over de jongste generaties studenten te melden hebben. Er klinken ook vergoelijkende woorden (Labrie: "Dit zijn de consequenties van een slecht onderwijsbeleid") en begrip voor de veranderde maatschappelijke omstandigheden. Vroeger hoefde je niet aan een baar te denken, die kwam toch wel, en dat gaf ruimte om geestelijk wat rond te lummen in allerhande hoogdravende theorieën. Struijker Boudier vindt in historisch perspectief dat zijn generatiegenoten zich een beetje als schapen door de wereld bewogen, met nauwelijks enige weet waar daar te koop was. "Nu is het een onafhankelijk denkende generatie, individueel en zelfstandig." Anderen erkennen dat ze er wellicht een romantische blik op na houden. Hagedoorn: "We mogen nu wel denken dat wij toen allemaal zo'n geweldige academische belangstelling hadden, maar dat was toch eigenlijk ook maar een klein groepje. Ook toen waren er bij die met zo min mogelijk zoveel mogelijk trachten te bereiken."

En er is nog altijd hoop voor de goede studenten. Cultuurwetenschapper Labrie: "De goeien halen de achterstand wel in, zo tegen de tijd dat ze 24 zijn is dat gebeurd. Maar ik blijf het wel zonde vinden dat ze dan zoveel tijd verloren hebben."

Wammes Bo

Het vriendje is alvast afgedankt

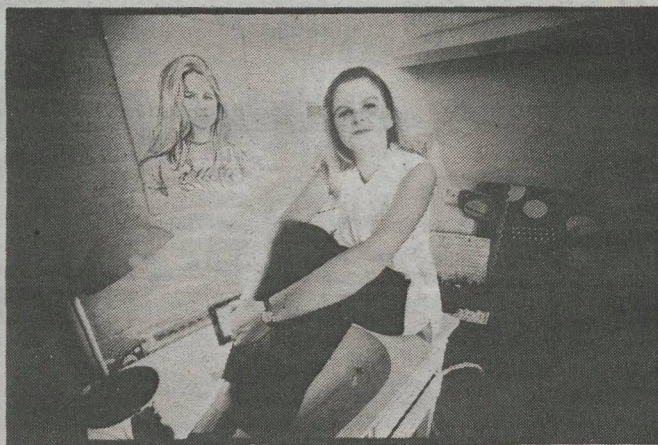
Het onbeschreven blad...

Haar oom is advocaat. Met mooie verhalen over zijn praktijk wekte hij de belangstelling van zijn nichtje, Merel de Boer (18). Zij heeft er nooit aan getwijfeld dat ze rechten zou gaan studeren om later ook advocaat te worden. Wat zou ze anders moeten kiezen? Economie en wiskunde zijn haar slechtste vakken en met een taal kun je alleen maar leraars worden, vertelt Merel,

gezet op het zonovergoten terras in de piekfijn onderhouden tuin van haar riante ouderlijk huis in Bladel bij Eindhoven. Moeder de Boer, in tennistenuue, brengt twee Spa Rood en zegt op te zien tegen het vertrek van haar enige kind. "Ze is gewoon een gezellige meid. We trekken heel veel met elkaar op. Volgende week vertrekken we met z'n tweeën voor een weekje aan de Spaanse Costa, als een soort afsluiting van deze periode. Eigenlijk had ik gehoopt dat Merel in Tilburg was gaan studeren zodat ze het eerste jaar gewoon thuis kon blijven wonen. Maar mijn man vindt het juist goed dat Merel naar Maastricht gaat. Hij ziet het studentenleven als iets wat je mee moet maken en dat kan natuurlijk alleen als je niet meer thuis woont."

Merel zegt voor Maastricht te hebben gekozen vanwege het onderwijssysteem. "Als ik het ergens niet mee eens ben wil ik meteen in discussie gaan. Dat is ook de bedoeling van de onderwijsgroepen heb ik begrepen. Bij van die massale hoorcolleges zou ik dat nooit durven."

Bang om op eigen benen te staan is ze niet. "Veel mensen denken dat je als enig kind verandert en onzelfstandig bent, maar dat is juist helemaal niet zo. Mijn ouders werken allebei, mijn vader als leraar lichamelijke opvoeding in het leger en mijn moeder als verkoopster in een drogisterij, dus ik ben het gewend om mijn eigen zaakjes te regelen. Alleen in materieel

Merel de Boer, 18 jaar, aankomend rechtenstudent: "Als ik het ergens niet mee eens ben wil ik meteen in discussie gaan. Dat is ook de bedoeling van de onderwijsgroepen heb ik begrepen." (foto Nelis Tutkey)

opzicht heb ik het wel erg goed nu. Maar ja, ik neem gewoon een baantje en dan koop ik maar wat minder kleren." Moeder De Boer denkt dat haar dochter het studentenleven wel aan kan. "Alleen moet ze wel wat minder fuiven dan dat ze nu doet met al die eindexamenfeestjes. Soms ben ik wel eens bang dat ze dat ritme voortzet in Maastricht. Maar ik vertrouw erop dat ze er niet met de pet naar zal gooien. En we willen natuurlijk wel op de hoogte blijven van haar vorderingen. En dan bedoel ik meer uit interesse dan om haar te controleren", voegt zij er haastig aan toe. Merel stelt haar direct gerust.

"Mijn studie staat absoluut nummer één. Ik heb voor mijn VWO keihard moeten werken, dus ik weet gewoon dat ik dit ook serieus moet aanpakken. Maar ik maak natuurlijk ook ruimte voor de leuke dingen. Een sportkaart neem ik sowieso en misschien word ik ook nog wel lid van een studentenvereniging."

Merel komt over als iemand die precies uitkijkt op welke momenten ze kan feesten en wanneer er weer serieus gewerkt moet worden. Dat berekenende voert zij zelfs door in de liefde. Haar Bladelse vriend heeft ze alvast aan de dijk gezet. Wat heb je aan zo'n jongen in Brabant als je zelf in Maastricht zit? Dat gaat op den duur toch fout, bekend ze als we op haar tienerkamer zijn beland. Een sober wit vertrek met een piepklein bureautje. Wat parfumposters aan de muur en hier en daar een portret van Merel op verschillende leeftijden, gemaakt op Praagse en Parijse pleintjes. "Mijn nieuwe kamer in Veldwezelt is wel wat kleiner maar volgens mij erg gezellig. Het is een soort verbouwde boerderij waar allemaal studenten wonen."

Wat zal ze nou het meeste missen van thuis als ze eenzaam op haar kamertje in België zit te blokken? "Het kletsen met m'n moeder, 's middags na schooltijd of 's avonds voor de buis met toastjes brie." Maar er zijn natuurlijk ook zaken die ze zal missen als kiespijn: "Mijn moeder zit me altijd zo op te juttten. Dan is ze bang dat ik te laat kom, op school of voor een afspraak. Daarnaast is ze ook nog eens super netjes, ik mag nooit eens wat laten slingeren."

Moeder De Boer is op haar beurt blij dat ze straks van dat haastige nippertjeswerk van Merel af is. Maar de gezelligheid zal ze erg missen. Veel ouders verlangen naar de rust als de kinderen het huis uit gaan. Maar met één kind heb je dat verlangen natuurlijk niet zo snel.

Chris van der Grinten

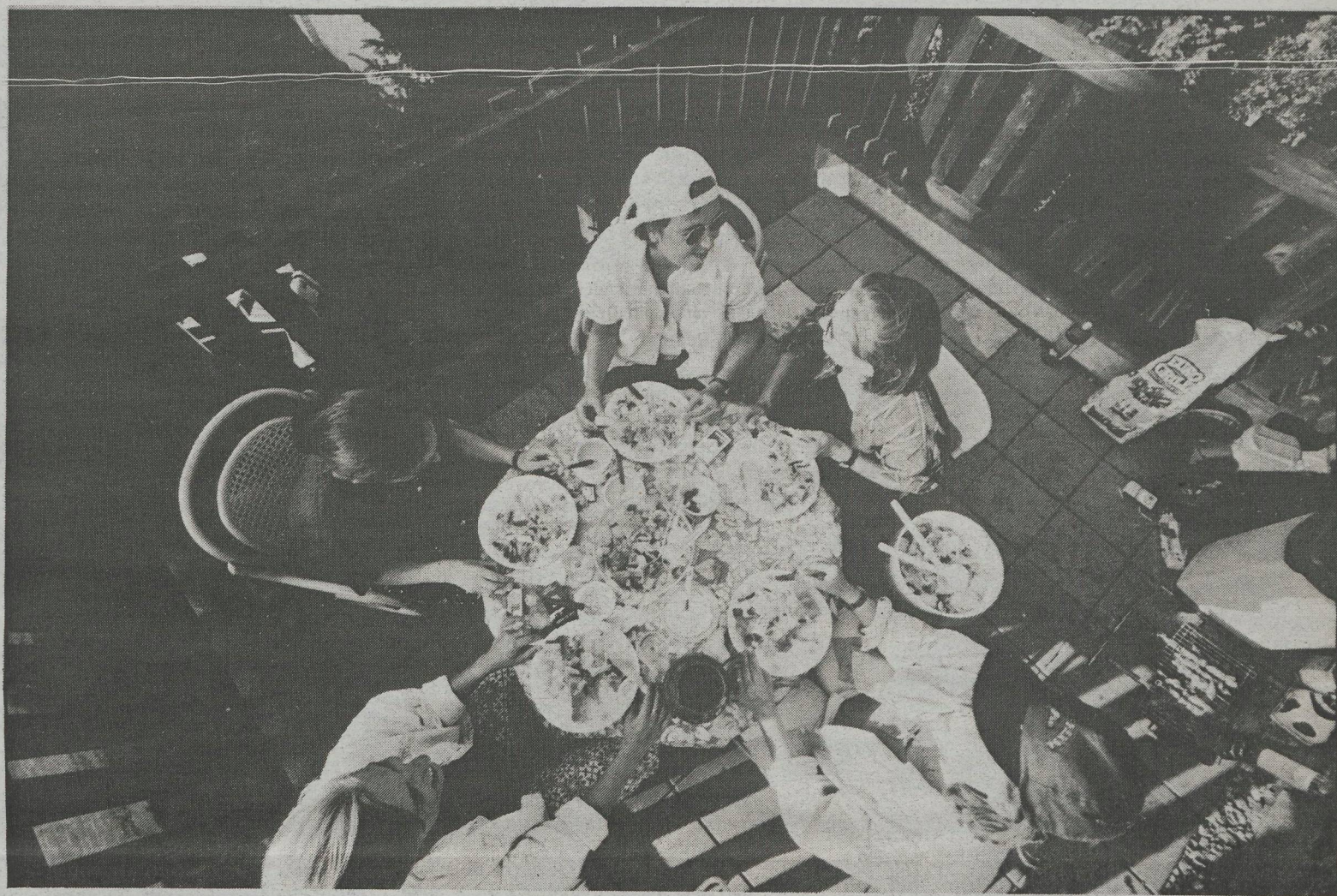
Het Post-Pastatijdperk heerst in de studentenkeuken

De altijd-droge-korrel rijst lijkt net geprakte sneeuw, Lorraine is geworden tot 'quiche Hiroshima' en in de broodtrommel prijkt het prille begin van een veelbelovende vegetatie. Studentenboek, les nummer één: in welke hoedanigheid je creatie ook op tafel verschijnt, je doet alsof dit gerecht zo hoort. In het ergste geval noem je het: Prut met Rijst. Van de huiselijke pot weggerukt begint voor menig student de culinaire vertwijfeling. Eén ding is zeker: in leven blijven ze allemaal. Er zijn althans geen gegevens van studenten die door ondervoeding of vergiftiging vroegtijdig het loodje hebben gelegd. Hoe houdt de student anno '94 zijn lichaam dan optima forma?

Als we de clichés zonder meer geloven, dan willen studenten zo veel mogelijk voor weinig geld. Dit wordt dan gerealiseerd middels een gevarieerd eetpatroon in de betekenis van afwisseling in fusilli, spirali, spaghetti, tortellini en lasagne. Tenslotte koesteren ze een hartgrondige afkeer van alles wat vers is of de noemer fruit draagt. Een blik op de praktijk laat echter zien dat dit een erg eenzijdig beeld van een eenzijdig menu is.

Gezond in de trollengrot

Het eerste huis ontcracht meteen het bovengeschetste suïcidale eetpatroon: de vijf Tragos-dames in hun 'trollengrot' eten gezond. Zoals het gros van de studenten, eten zij voornamelijk thuis. Aan de hand van kookschema's rouleert de pollepel. Ondersteund door een kostenadministratiesysteem worden de stromen voedsel en geld dan in goede banen geleid. In dit huis is het gehalte aan vitamines en mineralen wel sterk aan trends onderhevig is. Toen één van de dames een frituurpan inbracht, werd deze ook dagelijks gebruikt. Totdat er signalen van 'dichtgroeien' en 'putten' in de benen werden geconstateerd, waarop besloten werd de maaltijdschijf te rehabiliteren. De aardappel is bij deze dames nog steeds een Must, 'gezond en goedkoop', maar hij wordt nu gekookt in de schil opgediend. Deze maaltijd bestond verder uit een komkommersalade, prei met kaas uit de oven en stukjes gebakken vlees. Vier hoofden verdrongen zich boven de dampende pannen en een verhitte discussie brandde los over de aard van het vlees. Het was zeer zeker geen rundvlees, zoals door de kok luidkeels was aangekondigd. De brokjes, die schuilingen onder reepjes paprika, zouden kip kunnen zijn, maar de slotconclusie was dat het om varkenspoulet ging. Niet zonder gevolgen, want Nel begon aandachtig al het 'drillerige' eruit te vissen en smet deze vervolgens met veel symboliek over het hek van het dakterras. Dan wordt ze echter meteen terechtgewezen met het verwijt dat zij nooit verder is gekomen dan ratatouille (ratjetoe). Het wekelijkse menu van dit huis lijkt sterk op de conventionele 'aardappelen-vlees-en-groente'-formule, die toch taboe leek in het studentikoze eetpatroon. De dames beweren wel dat de rest van de studentenpopulatie vele kilo's aan pasta verwerkt, maar die tijd hebben zij nu gehad; al aten ook zij een tijd geleden nog regelmatig de 'gouden

Tafelende Tragos-dames op het terras van hun Trollengrot. Toen er putten in de benen verschenen, werd de frituurpan vervangen door de maaltijdschijf (foto Nelis Tutkey)

schotel' van pasta met spinazie en boursin. Als het startsein gegeven is wordt eerst het glas '12-Fruchten-Getränke' geheven en het "proost meneer Felix!" is gericht tegen de buurman die zijn bloemen te drinken geeft. Deze zorgzame buurman belt regelmatig bij de dames aan met eet- en drinkwaar en nu wordt er gulzig gedronken van een kratje vruchtendrank. In de nabije toekomst krijgen deze dames een alternatieve eetplek aangeboden; sommige studentenverenigingen bieden hun leden de mogelijkheid om in het verenigingspand te eten. In navolging van de grote studentenverenigingen in andere universiteitssteden, krijgt Tragos in de loop van het jaar een keuken in zijn kersverse, ondergrondse onderkomen en zal dan over een ware mensa beschikken. In schril contrast tot het low-budget menu van de doorsnee student, staat het exquisite en decadente 'Foetor ex ore': ik riek uit mijn mond. Dit eet-instituut, dat een select gezelschap van 5 mannen en 5 vrouwen herbergt, is een subgroep van de studentenvereniging KOKO. Tweemaandelijks wordt er naar aanleiding van een thema gekookt; 'tropical summer', 'fondue' in alle mogelijke variaties of 'voedsel uit de aarde'. Tot diep in de nacht wordt gegeten en gedronken en het krijgt telkens meer het karakter van een afvalrace. Foetor doet het niet voor minder dan een roquefortmousse met mango en avocado, escargots in fondue of een abrikozenparfait.

Afgeprijsd vlees

Meer rijst dan pasta, veel salades en nooit aardappelen (te veel gedoe).

Toen een jongen in de mensa kwam vragen of er wel dolfijn-vriendelijke tonijn werd gebruikt, was duidelijk dat het hier niet om een econoom ging

Scharnerweg 79 heeft 2 keukens waar elke avond de pannen pruttelen. De maaltijd die ik hier kreeg voorgezet bestond uit gebakken stukjes kipfilet (de kipfilet lijkt een niet te stuiten opmars door te maken) met een pittig mosterd-sausje, zilvervriesrijst en een enorme bak salade van groen en verse vruchten. Meeëters tekenen in op de kooklijst, maar de gretigheid waarmee men zich inschrijft hangt sterk samen met de reputatie van de kok. Een huisgenoot slaagde er met grote regelmaat in de meest onsmakelijke dingen op tafel te zetten. Deze jurist-in-spe was grootverbruiker van alle mogelijke kant en klare, ingeblikte of diepgevroren voedselpakketten. In het uitzonderlijke geval dat hij zelf aan het bakken en braden sloeg, wist het hele huis al dat dit het vlees was, dat in de supermarkt tien minuten voor sluitingstijd wordt afgeprijsd. Verder bereikte zijn creativiteit een plafond als de gekochte bak huzarensalade met schijfjes komkommer werd gedecoreerd.

Mensa vaart wel bij temponorm

Als studenten, om welke reden dan ook, om eten verlegen zitten is er de MAM. De Mensa Academica Maastricht is een alternatieve moederschoot voor studenten in den vreemde. Opmerkelijk is dat relatief weinig studenten in de Mensa een warme maaltijd eten, aldus de 'kok-manager' van de Mensa, Gido Boere; avondeten wordt vooral genomen door medewerkers en docenten. Duidt dit op een te hoge prijs voor studenten (6,25), of zijn de medewerkers geneigd tot een krampachtig cultiveren van wat ooit de beste tijd van hun leven was? Daarentegen stijgt de omzet van de Mensa

aanmerkelijk in tijden van studienood. Een temponorm van 50% zou dan wellicht leiden tot Oostblokachtige rijen voor de counter. Volgens Gido zijn studenten in het algemeen wel kritisch op kwaliteit en vooral buitenlandse gerechten gaan als warme broodjes. Wel merkt hij een duidelijk verschil in eetgedrag tussen verschillende groepen studenten. Simpel gezegd: studenten Rechten en Economie zijn pro patat-met-mayo en ook de salades met tonijn of fêta-kaas zijn zeer gewild. Als daarentegen binnenkort in Randwijck een mensa komt, zal het menu regelmatig vegetarische gerechten aanbieden. Toen onlangs een jongen kwam met de vraag of er wel dolfijn-vriendelijke tonijn werd gebruikt, was duidelijk dat het hier niet om een econoom ging. Waar studenten ook eten en wat ze ook naar binnen werken, vast staat dat eten voor hen vooral een sociale bezigheid is. Afspraken zijn vaak eet-afspraken en niet zelden komen er flessen wijn op tafel. Er klinken steeds meer geluiden om het vege lijf te transformeren tot een menselijke dynamo, die een waardig onderkomen biedt aan de gezonde geest. Als we tenslotte al die andere platitudes, die een smet over het studentenvolk werpen, ook kunnen ontcrachten, dan wordt het misschien nog wat met Neêrlands hoop in bange dagen.

Marcia Luyten

De twaalf meiden van de Meester Ulrichstraat: allemaal heel normaal

„Wij leiden allemaal eenzelfde leventje. ie

„Zeg, heb je het al gehoord? De keuken boven stond weer helemaal blank.” Met een diepe zucht kijkt Getty Schuiling (22 en vijfdejaars rechten) op van haar bord. Alweer? Wanneer wordt die shitwasmachine nou eens een keer gemaakt? Is de monteur al gebeld? Ja, die is al gebeld, maar de goede man is nogal uithuizig. Hij weet dus nog nergens van. Wel is de huisbazin deze week van de regelmatige overstromingen op de hoogte gesteld. Die viel echter niet om van medeleven en had al helemaal geen zin om de machine te laten maken. Integendeel. Dat moesten de bewoonsters van de Meester Ulrichstraat 57 maar zelf doen. Het is toch immers hun wasmachine, was haar commentaar. Zij is alleen verantwoordelijk voor het huis en haar grootste zorg op dit moment is, zo liet ze telefonisch weten, dat daar geen vochtplekken in verschijnen. Verontwaardigd doet Natalie Prins (19 en derdejaars economie) het woord. „De huisbazin denkt alleen maar aan haar eigen hachje. Ze doet niets aan het huis.” Getty, die al twee minuten heel zorgvuldig haar muesli door de yoghurt schept, weet wel ook dat de gangen en de keukens in het grote huis de handen van een doehetzelver doen jeuken. Een pot verf en een roller zouden al wonderen kunnen doen. Maar ondanks dat, heeft de eigenaresse van het studentenhuis deze keer wel gelijk, meent de aankomend juriste. De wasmachine is een zaak van de twaalf van nummer 57.

Het is vrijdagmorgen, iets na negenen. Het grootste deel van het huis is nog in diepe rust. Alleen uit de smalle pijpela, die hier keuken heet, komen tekenen van leven. Daar zitten een frisgewassen Getty en een in badjas gehulde Natalie aan het ontbijt. Cornelia van Moorsel (20 en derdejaars econometrie en geen familie van Leontien) houdt hen, zittend op de vensterbank voor het open raam, gezelschap. Even maar, want ze moet studeren. Zij heeft al meer dan een uur achter de boeken gezeten. Dat is ook nodig, want de herkansing van een bloktoets („Ik had het boek nog nooit opengeslagen”) komt er aan. Overspannen wordt ze echter niet van de naderende toets. En gehaast al evenmin. „Even” blijkt voor Cornelia een ruim begrip want twee uurtjes later zit ze nog steeds in de keuken. Ook zij baalt van de wasmachine. Het ding lekt niet alleen, het lijkt het wasgoed ook aan te vreten, en dat „terwijl we niet eens Omo Power gebruiken”. Ze grinniken, de drie. En dat doen ze even later weer wanneer Cornelia uitgebreid de ellende met de wasrekjes uitlegt. Die hangen aan iedere balustrade die het huis rijk is en zijn altijd bezet. Nou ja, soms heeft de wasvrouw van dat moment mazzel en zijn er een paar lijntjes vrij. Dat is echter geen garantie dat het natte goed daar ook blijft hangen. „Laatst lag mijn witte broek op de grond. Hadden ze hem eraf gehaald terwijl hij nog niet droog was. Daar stoort ik me dan aan.”

„Jongens zeggen gewoon: hé lul, ga eens afwassen. Meisjes grommen wat, als hen iets niet naar de zin is, maar zeggen niets.”

anders doen vermoeden, Cornelia, Natalie en Getty zullen hun redelijk grote kamers niet snel opgeven. „Het is hier gezellig geworden”, vertelt Getty. En zij kan het weten. Getty kwam halverwege haar eerste jaar (in 1991) op de Meester Ulrichstraat terecht. Nog redelijk vers van de middelbare school, al ze had wel al een half jaar 'op kamers wonen' in België achter de rug. Ze had het eng gevonden om van het ouderlijk huis (Wellerlooi in de buurt van Venlo) weg te gaan. „Ja, je gaat thuis weg en dan sta je alleen. Je hebt geen vrienden meer in de buurt. Je weet helemaal niet hoe zo'n studentenleven gaat. Eigenlijk wist 'ik niets.” In België trof Getty het goed: een leuke hospita die haar huurders van en naar het station bracht en een gemeenschappelijke ruimte waar 's avonds de kamerbewoners gezamenlijk tv keken of kletsten. Maar België is geen Maastricht, en dus pakte ze haar spullen na zes maanden weer in. „Hier woonde toen de oude garde, en die was heel close. Ik was jong, net 19 geworden, en voelde me niet zo bij hun betrokken. Ze waren ouder en zo anders. Het enige waar ze over praatten was seks. Als ik dan aan de beurt was om iets te vertellen, ging ik het liefste even de was doen. Zij hoefden niets te weten over mijn seksleven.” Om dan lachend te vervolgen: „Of beter gezegd: mijn gebrek aan een seksleven.” Inmiddels is de „oude garde” vertrokken en mag Getty zich bijna de huisoudste noemen. Zo voelt ze zich ook. Zeker wanneer de grote kookclub van zeven in de keuken naast haar kamer op de eerste etage bezig is. „Ik kan ook wel maf doen en meegillen, maar hier in huis heb ik

daar niet zo'n behoefte aan. Die drukte is me soms wat veel. Dan denk ik: jongens hou op, ga die keuken uit want ik wil even koken.”

Mannen

Seks is sinds de komst van de jonge garde een heel wat minder prominent gespreksonderwerp in huize Meester Ulrich. Er wordt in ieder geval niet openlijk tijdens het avondeten over gedebatteerd; niet aan de tafel van de grote kookgroep en ook niet aan de kleinere tafel van de wat oudere eetclub van vier, waar Getty deel van uit maakt. Wat er aan de tafel van de twaalfde bewoonster gebeurt, weet niemand. Zij is een vreemde eend in de bijt die zich niet met de rest van het huis bemoeit. Het gros kent haar niet, maar ze schijnt een eerstejaars te zijn, achttien jaar oud en in het bezit van een vaste vriend met wie ze wil gaan samenwonen. „Ze zijn nu al altijd bij elkaar”, klinkt het bijna verontwaardigd uit de monden van de ingewijden. „Daarom wonen wij hier regelmatig met z'n dertienen en soms met z'n elfven.” Om er vervolgens grinnkend aan toe te voegen dat ze op die manier toch nog een man in huis hebben.

Niet de lage gemiddelde leeftijd van de bewoners heeft het onderwerp 'seks' van de eettafels verjaagd. Het is veel waarschijnlijker dat het totale gebrek aan mannelijke huisgenoten hier een grote rol in speelt. In 1991, bij de komst van Getty, waren die nog volop aanwezig. Maar door een wijziging in het beleid van de huisbazin is een paar maanden geleden de laatste vertrokken van het mannelijk geslacht vertrokken. Hij heette Gilles, en die naam klinkt nog herhaaldelijk en bijna liefkozend door het huis. Hij woonde op de eerste etage, de middelste kamer aan de straatkant. En hij speelt toneel en nog goed ook, weten de toneelkeners van het huis. Zij zijn zijn grootste fans en glommen van trots toen zijn stuk 'Reidans' een paar maanden geleden de hemel in werd geprezen.

Een jongen als Gilles zullen de meiden helaas niet meer in hun midden kunnen opnemen. Want mannen oftewel jongens zouden volgens de verhuurster rumoerig zijn en nooit fatsoenlijk schoonmaken. Die komen ze er dus niet meer in. Behalve af en toe voor één nachtje. Langer echter niet, want ook logés stelt de eigenaresse niet op prijs. „Dat mens generaliseert. Er heeft hier ooit één jongen gewoon de rotzooi

maakte en nou zijn ze meteen allemaal zo.” Sanderijn Mulders (20 en eerstejaars tolk&vertaler) vindt het jammer dat alle kamers nu door meisjes worden bewoond. Niet dat het ongezellig is. Integendeel, legt ze tijdens de gezamenlijke barbecue op maandagavond in de kleine achtertuin (voor de grote schoonmaak deed de tuin nog dienst als fietsenkerkhof) uit. „Ik voel me hier thuis. Maar jongens zijn vaak zo'n relativerende factor. Zij gaan heel anders met dingen om en doen minder moeilijk.” Helemaal mee eens, roept Getty aan de andere kant van de tafel. „Jongens zeggen gewoon: hé lul, ga eens afwassen. Meisjes grommen wat, als hen iets niet naar de zin is, maar zeggen niets.” Meisjes „zeiken” in haar ogen meer, ze zijn sneller beledigd en voelen zich sneller aangevallen. Veel meer kan ze er niet aan toe voegen want haar bord frites blijkt op iedereen een grote aantrekkingskracht uit te oefenen. Tikken op de vingers komen niet aan, verontwaardigde uitroepen hebben weinig effect. Terwijl Getty haar frites bewaakt, Natalie eindelijk de barbecue op temperatuur krijgt en Cornelia samen met Carlien de salades buiten zet, blijkt dat nog niet het laatste over mannen is gezegd. Zo zijn de aankomend economen (Cornelia en Carlien) niet louter en alleen positief over bijvoorbeeld hun mannelijke collega's. Ze noemen hen „stellig” en vinden bovendien dat de jongens altijd denken dat ze gelijk hebben. Gruwelijk is dat. „Neem nou de onderwijsgroep”, legt Cornelia uit. „Ik geef een antwoord op de vraag en weet zeker dat ik gelijk heb. Niemand van de jongens gelooft me dan meteen. Ze verwachten toch dat hun eigen antwoord goed is. Uiteindelijk geloven ze me pas als de tutor zegt dat mijn antwoord het goede was.”

Steunpilaar

„Wie wil er een hamburger?” Natalie houdt er eentje op schouderhoogte. De meeste vingers gaan direct de lucht in want de baksels van Natalie zijn niet 'barbecuezwart', maar mooi bruin. Daarna is het even stil in de tuin: het huis eet. Ook Natalie, die samen met Cornelia en Carlien dit gezamenlijk etentje heeft georganiseerd. Zij het dat 'Naat', zoals sommige haar ook wel een beetje liefdevol noemen, weer snel achter de barbecue verdwijnt. Zij voelt zich verantwoordelijk voor het vlees. Zoals ze zich ook verantwoordelijk voelt voor de telefoonrekening die ze iedere twee

Seks

Ook al zou het gemopper over de huisbazin, de was en de bijbehorende machine

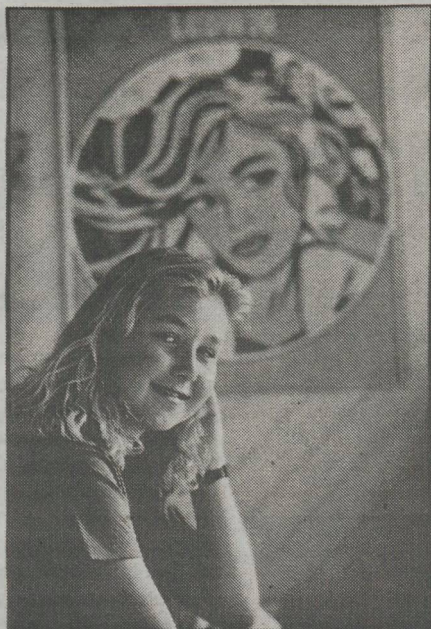
Nog even bij James Dean blijven

Het onbeschreven blad...

Barbara Marcus is net drie weken achttien. Te oud voor de dwang van de middelbare school, vindt ze zelf, te jong voor op kamers, vindt haar moeder. Voorlopig blijft ze in haar meisjeskamer in Schin op Geul: goudvis op de vensterbank, vriendje in fotolijst, de 'Yes' op de vloer en James Dean aan de muur. Moeder Marcus zou Barbara nooit

tegenhouden als ze het huis uit zou willen. Dat deed ze ook niet bij haar oudste dochter. Toch was moeder maar „wat blij” toen Barbara's zuster besloot niet in Tilburg, maar in Heerlen naar de HTS te gaan. Ook Barbara speelde even met de gedachte om zich ver weg van 'heem' in te schrijven: in Eindhoven voor industriële vormgeving. Toen ze uiteindelijk voor cultuurwetenschappen aan de RL koos, haalde moeder voor de tweede keer opgelucht adem: „Er komt nog tijd genoeg voor Barbara om op eigen benen te leren staan. Ze is nog zo jong.”

En Barbara zelf? Ach, Barbara vindt het wel goed zo. De hockeyclub, het stel vriendinnen, de kersebomen, het baantje in het grottenaquarium, het vriendje. Allemaal redenen om het niet ver te gaan zoeken. Zeker als je toch niet helemaal weet wat je wil. „Ik heb nog eens gedacht over een taal. Maar dan ben je de hele dag met die taal bezig. Voor Eindhoven moest je van alles insturen, en ach, zo goed ben ik nou ook weer niet. Als ik echt niks in Maastricht, Heerlen of Sittard had gevonden, was ik heus wel vertrokken. Cultuurwetenschappen leek me wel aardig. Daar kun je tenminste alle kanten mee op.” Zoveel kanten dat niemand snapt 'wat je ermee kunt worden.'

Barbara Marcus, 18 jaar, aankomend student cultuurwetenschappen: „Ik heb nog eens gedacht over een taal. Maar dan ben je de hele dag met die taal bezig.” (foto Nelis Tutkey)

Daar wordt Barbara wel eens moe van, van dat uitleggen. Op de talloze eindexamenfuiwen bijvoorbeeld. Dan wordt haar iedere keer weer die vraag gesteld. Ook haar moeder vraagt wel eens om uitleg. „Je kunt er alle kanten mee op”, zegt Barbara dan. Moeder Marcus is tevreden met die uitleg: „Weet u, de kinderen moeten gewoon doen wat hun ligt.”

Barbara houdt in ieder geval van literatuur. Ze heeft alle 52 boeken die ze voor Nederlands, Duits, Frans en Engels moest lezen, ook echt gelezen. Echt waar? Echt waar. En ze vond het leuk. Alleen Duits was wat minder. „Allemaal die boeken over de oorlog. Alleen maar trauma's.” Voor Nederlands had ze een speciaalstudie gedaan over Marga Minco: „Veel dunne boeken. Maar daarvoor heb ik haar niet gekozen, hoor!” Ondanks haar liefde voor de literatuur prijst ze zich gelukkig dat ze nu weer kan lezen wat ze 'wil'. Dat is vooral de 'Yes'. „Effe niet te diepzinnig.”

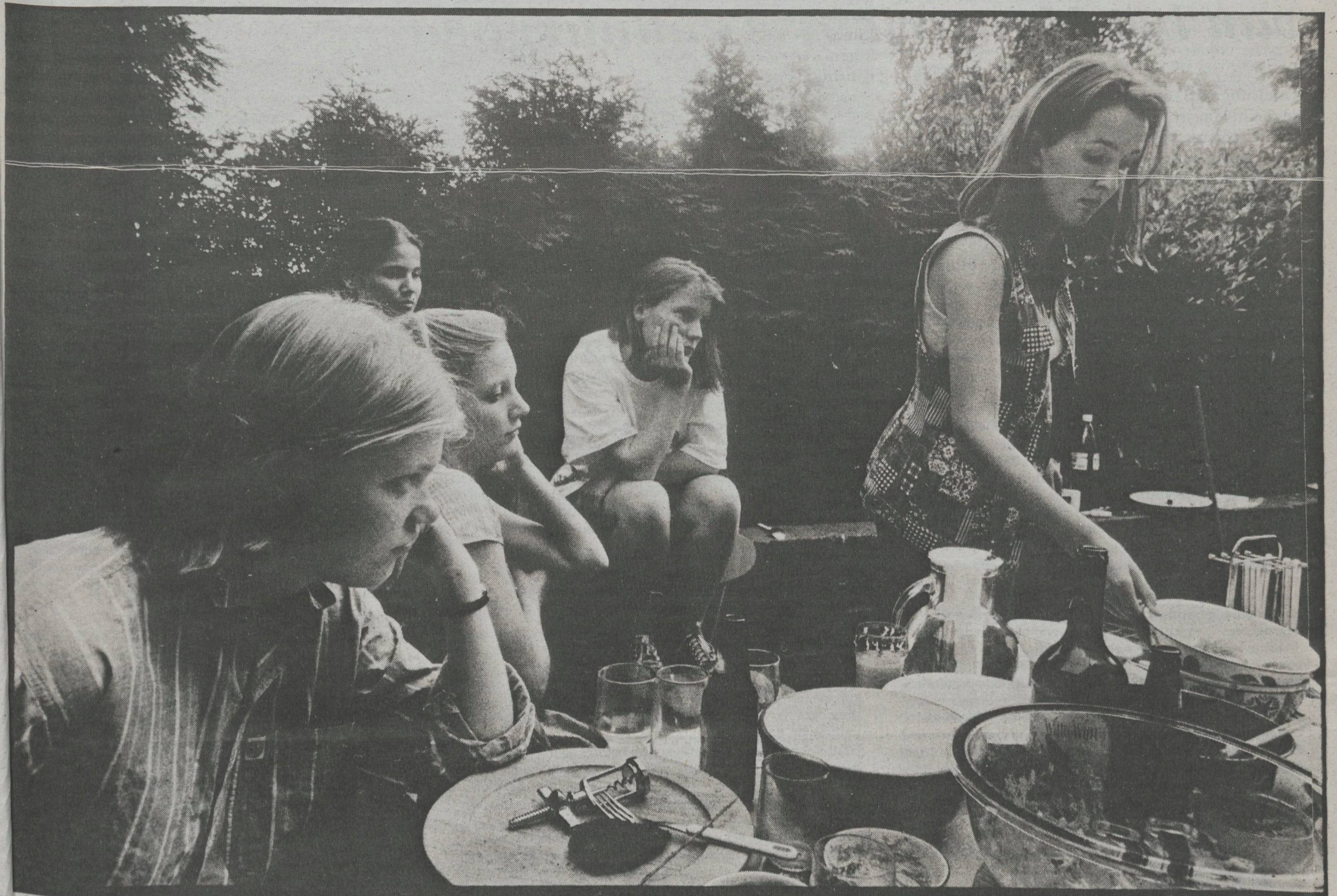
Barbara is blij dat ze van school weg is: „Die lesjes en dat leren, dat begon te irriteren.” Dieptepunten waren de winters. „'s Morgens in het donker naar Gulpen, 's middags in het donker terug. Daar werd ik wel eens depri van.”

Hoogtepunten waren de vakanties. Vorig jaar ging ze voor het eerst zonder haar ouders weg, met drie vriendinnen naar de Hollandse kust. Dit jaar gingen de vier naar Lloret de Mar. „Mijn vriend vond dat helemaal niet leuk. Hij had natuurlijk al die verhalen gehoord over de disco's en hoe de jongens daar alleen maar uit waren op het versieren van meisjes. Maar uiteindelijk mocht ik toch gaan. We hebben ons netjes gedragen. Het werd nooit later dan twee uur 's nachts. En er is niks gebeurd.”

Barbara's vriend zit in het leger. Later wordt hij boomkweker. Barbara is niet bang dat de liefde, zoals dat zo vaak gaat als één heft gaat studeren, langzaam zal uitbloeien: „Het zijn natuurlijk twee totaal andere werelden, die van hem en die van mij. Maar ik denk dat we ons er wel doorheen slaan. Ik ga echt niet iets doen omdat hij dat wil.”

Wim Ortjens

„Iedereen staat nooit iemand alleen”

maanden uitrekent. En voor de grote kookroep die zij anderhalf jaar geleden heeft opgericht. „Nu loopt die groep goed, maar is een tijd geweest dat Cornelia en ik de enigen waren die iedere week kookten. De rest kookte één keer in de maand.”

En alleen de huishoudelijke taken lijken in Natalie besteed, zij vervult ook de rol van steunpilaar, praatpaal en vraagbaak. Ze gaf ze Katrijne Poortman (21 en derdejaars cultuur- en wetenschapsstudies en niet van Jan Klaassen, maar genoemd naar haar oma die in Kaapstad, Zuid-Afrika woont) vlak voor Kerst een gelukspoppetje. Dat zou er voor zorgen dat de reis naar haar ouders vlekkeloos zou verlopen. Ze wonen namelijk sinds een jaar in Syrië. Cornelia kreeg raad toen de bloktouwen haar boven het hoofd groeiden. Ze liet een beetje liggen voor een later tijdstip en concentreerde zich met succes op de andere kant van de houtskool nog zachtjes smeult. Sandrijn weer plaats heeft genomen achter haar bureau omdat voor haar de vakantie niet is aangebroken, vertelt Natalie het leuke feestje waar ze was. Daar heeft ze HEM weer getroffen. Ze dacht dat ze verliefdheid over was, maar nu weet ze niet meer zo zeker. Hij is toch wel heel leuk. Het huis hangt aan haar lippen. Ze heeft ze nog met hem gesproken? Ja ze is eigenlijk „best wel lang”. Ze glundert. Hij heeft zelfs haar fiets geleend. Dat is niet niks, die had hij ook van iemand anders kunnen lenen. Dat vindt het huis leuk. Maar hoe zit het nou precies met zijn plannen? Tja, dat is moeilijker. Daar heeft ze HEM nooit rechtuit naar durven laten. Laatst belde hij haar wel 's avonds vroeg of ze nog mee uit ging. Dat is een goed teken. Maar toen lag ze al in bed en vond ze het te laat. Ze heeft zelf, zo

vindt ze, wel voldoende aangegeven hoe zij ten opzichte van hem staat. „Ik ben een keer rood geworden en heb hem bovendien mee uit gevraagd. Dan ben ik toch duidelijk genoeg geweest.” Cornelia zucht een keer, Katrijne hoort het allemaal vol belangstelling aan. Zij heeft net een maand of wat een vriendje en begrijpt hoe Natalie, toch een van haar beste vriendinnen in huis, zich voelt.

De eigen mannen

Vriendjes oftewel de eigen mannen. De laatste maanden zijn ze wat dun gezaaid want de ene na de andere relatie liep stuk, vertelt Natalie. Maar het blijft een dankbaar onderwerp, al wil Getty niets over de hare kwijt. Hij wil namelijk niet met naam en toenaam in de krant en wil al helemaal niet dat heel Maastricht straks weet dat hij wel eens met Getty onder de douche staat. Openlijker wordt er gepraat over Patrick, het vriendje van Evelien („Zeg maar Pien”) Sleegers; negentien jaar oud, derdejaars Pabo en een echte „Brabo” uit Someren. Ze hebben al vier jaar verkering, weet het huis. Pien beaamt dat, draait een beetje op haar stoel heen en weer en lijkt verlegen met al die aandacht. En dat is een goedmoedigheid die op het eerste gezicht niet bij deze drukke tante past. Want wie roept er iedere keer als de telefoon gaat (en dat gebeurt ongeveer zeven keer per uur) door elk gesprek heen: „Voor mij, dat is mamma”. Of „Voor mij, als dat mamma niet is, word ik niet goed.” En wie maakt er onverstoorbaar en door alles heen opmerkingen over het leuke bloesje van Sandrijn en het aparte sjaltje van Natalie? Pien dus. Maar ze wordt zelfs heel even stil wanneer Cornelia gierend van de lach een toespeling op haar krakend bed maakt.

Pien, beteuterd: „Ik durf me 's nachts niet eens meer om te draaien, want dan denkt iedereen dat Patrick er is.”

Mega-gaaf

Vrijdagmorgen. Natalie zit weer aan de kleine keukentafel. Dit keer ligt de Volkskrant voor haar neus. Ze leest. Tenminste dat probeert ze. Ze heeft zich vast voorgenomen om voortaan de pagina's met economische artikelen van A tot Z door te nemen. Dat is ze als economiestudente toch eigenlijk verplicht. Maar zodra ze echt diep in de materie duikt en zich hardop afvraagt wat nu eigenlijk de relatie is tussen de rentestand en de inflatie, wordt ze voor de zoveelste keer gestoord. Dit keer is het de telefoon. Voor Getty. Even later is het Manon Pluymen (20 en derdejaars rechten) die haar aandacht vangt. Die komt, met een hand haar wang vasthoudend, de trap op strompelen. „Ik heb geen oog dicht gedaan”, meldt ze even aan de keukendeur. De 'oh's' en 'ah's' zijn niet van de lucht. Het is duidelijk dat Manon last heeft van haar verstandskies. Of beter gezegd van het gat dat die kies in haar gebit heeft achtergelaten en de dikke, stijve wang die het trekken van het gewraakte ding heeft veroorzaakt. „Doet het pijn?” klinkt het bezorgd van achter de krant. Nee, dat valt wel mee, maar ze zit dan ook onder de pijnstillers. Voor ze er verder over kan uitweiden, eist Getty de aandacht op. Zij heeft net aan de telefoon gehoord dat ze een stage in een Rotterdams ziekenhuis heeft bemachtigd. „Gaaf”, luidt het commentaar in de keuken, „mega-gaaf!” Manon vertrekt weer naar haar kamer op de begane grond, Getty verdwijnt naar de gang. Natalie buigt zich weer over de krant. Voor even, want zo interessant zijn

de financiële pagina's nou ook weer niet. Dan meldt ze Cornelia, die in het open raam zit en het duivennest bestudeert, dat ze bier gaat leren drinken. Een belachelijk voornemen, meent Cornelia. Helemaal niet, vindt Natalie. Het is gewoon heel handig als ze het wel zou lusten, want nu drinkt ze alleen maar bessen en daar durft ze vaak niet te vragen. Te duur. „En trouwens, iedereen heeft het toch moeten leren drinken? Wie vond het eerste glaasje bier nou lekker?” Cornelia geeft zich snel gewonnen en kondigt aan dat ze nu toch echt weer aan de studie moet. Natalie laat de krant voor wat het is en loopt naar haar kamer. Als blijkt dat ze op de voet door de fotograaf wordt gevolgd, schuift ze snel een tas onder haar bureau en grist ze de drogende was van de verwarming. Kom nou, met al die rommel wil ze niet op de foto. Zij is netjes en ruimt ieder morgen haar kamer op.

Normaal

„Iedereen is hier eigenlijk heel normaal”, concludeert Natalie uiteindelijk. „Net zoals ik. Niemand doet echt aparte dingen. Dat was in het eerste huis waar ik in onderhuur zat, wel anders. Daar werd veel gebloed. Daar vonden ze mij ook een groentje omdat ik het verschil tussen hard© en softdrugs niet kende. De mensen daar zaten ook niet op de universiteit. Ze hadden een andere mentaliteit, ze droegen andere kleren zoals kistjes en gebatikte bloesen kwamen in andere kroegen. Hier zit iedereen op de universiteit of hogeschool. Wij leiden allemaal eenzelfde leventje. Wij studeren veel, gaan naar de 'DJ Inn', 'Orcus' of 'Satyricon' en houden veel rekening met elkaar. Hier staat nooit iemand alleen.”

Riki Janssen

Katrijne, Pien, Ellen, Cornelia en Carlien: „Jongens relativeren, meisjes zeiken meer” (foto Nelis Tutkey)

De Russische vechthamster en de verdediging van het Maastrichtse cultuurgood

Oneindig veel interessanter dan het culturele leven in Maastricht is het gedrag van de Russische vechthamster. Over dit tamelijk onbekende dier (à f 15,- bij de betere dierspecialzaak) bestaat vrijwel geen literatuur en een vermelding in de Encyclopedie Van Het Dierenrijk ontbreekt. Het opvoeden van de beestjes mag dan ook worden beschouwd als een uitdaging. Over Ollie en Pilsje - zo heten die twee van mij - straks wellicht meer, hier behandelen we allereerst het culturele leven in Maastricht.

Een waarschuwing vooraf: ook Maastricht kent één soort cultuur waar u waarschijnlijk niks mee wilt. Deze is te vinden in cafés als In Den Ouden Vogelstruys (Vrijthof) en De Bóbbel (Wolfstraat), bruine middenstandskroegen waar na vier biertjes de allochtone Nederlander een zwartjoekel heet en waar zelfbenoemde notabelen half-legale deals beklinken die twee jaar later De Limburger halen. Daar wordt weer schande over gesproken tijdens zuip- en vreetgelagen als carnaval en 't Preuvenemint, door diezelfde lui georganiseerde evenementen die gezellig bourgondisch heten te zijn. Buitengewoon amusant allemaal, mits u uw hersenen laat vervangen door een bloemkool.

1. eten & drinken

Over voedsel gesproken. U bent niet het type dat de kelner begroet met 'Dag schat' en u roept evenmin tegen de kok: 'Maak maar iets moois voor een meier of twee.' In dat geval bent u wellicht gecharmeerd van café De Perroen (Vrijthof), De Branding (Koestraat) of Klinkers (Rechtstraat), drie pretentieloze uitspanningen met goedbedoeld exotisch op de kaart vanaf ongeveer f 20,-. De helft minder bent u kwijt aan het studentendiner bij uitstek: de unnesop (uiensoep) met een stokbrood Brie of iets anders. In nagenoeg ieder café verkrijgbaar en zeer geschikt als overgang tussen middag- en avondborrel. De meeste diners evenwel zult u gebruiken ten huize van de Chinees, de Griek of de Italiaan.

2. Waar de Chinees naar de Chinees gaat

De beste Chinees is die waar de Chinezen ter tafel gaan, luidt een oud Chinees spreekwoord, en dat is in de Limburgse

hoofdstad restaurant Wen Chow (Spoorweglaan). Sterker nog: volgens de Chinezen zelf geldt deze kleine eetgelegenheden als een van de beste in Nederland. Aan de afhaalmaaltijden is dat overigens niet te merken, daarvoor is Po-Shan (Markt) beter. Voor een verrassingsmenu -gewoon een prijs afspreken- is het bij Wen Chow rond een uur of vier, vijf ideaal aanschuiven. De pot staat dan nog niet zo lang te koken en dat weten de rijkelijk aanwezige Chinezen ook. Goede tweede is The Mandarin Restaurant (Maasboulevard), met uitzicht op passerende sleepboten en duwbakken. In deze idyllische sfeer wordt de roep om een financiële injectie ('We hebben nou wel lekker gegeten, pa, maareh...') zelden weggelachen. Hilarisch kan het toegaan in pizzeria Napoli (Markt), waar studenten weliswaar 20 % korting genieten, maar zich wél een steentje in de tortellini en een Italiaanse schaamhaar in de soep moeten laten welgevalen. Een twintigtal meters verderop in Da Giovanni (Markt) is het rustiger en beschaafder, evenals in de knus-klassieke pizzeria nabij de Mabi-bioscoop (Kleine Gracht) die tot na twaalfen de keuken open houdt. Voor het betere Griekse werk moet u de grens over naar Lanaken. In hartje Maastricht zijn redelijk bon ton Plaka (St.-Bernardusstraat) en Hellas (Frankenstraat). De eigenaar van Hellas wil nog wel eens met gratis sloten Ouzo aankomen, mits u zijn weenverhalen over het oude Griekenland aanhoort en een verbroederend maar schreeuwerig boerendansje met hem maakt. Check vooraf of in het belendende eethoekje uw hoogleraar het niet nèt uitmaakt met zijn vriendin.

3. bruin en toch modern

U houdt van een goed gesprek & stevig drinken met vrienden of u houdt van dansen, schreeuwen en zweten en wellicht nog enige vrijblijvende sex to top it off. In het eerste geval is Maastricht een paradijs: liefhebbers van bruin en modern bruin kunnen bijvoorbeeld naar 't Pothuiske (Het Bat), Falstaff (Amorsplein), Van Sloun en Tribunal (Tongersestraat), In 't Knijpkje (St.-Bernardusstraat), De Swaen (Markt) en De Poshoorn (Stationsstraat). In deze cafés kunt u hardop de importantie betwijfelen van Picasso's blauwe periode en niemand die er iets van zegt. In De Poshoorn moet u overigens niet al te beschenken arriveren: de kroegbaas zegt dan dat zijn café uitsluitend schenkt aan gasten van het erboven gelegen hotelletje (f 125,- per nacht). Een straat ware studentencafés zoals in Tilburg of Utrecht ontbreekt, helaas. De place to be verschilt per kwartaal. Het als Gamma-winkel ingerichte Satirycon (St.-Bernardusstraat) is voor de dancin' fools onder u momenteel aan te raden op woensdag, de jaren tachtige D.J. Inn (Heggenstraat) vanaf donderdag. Voor een dansje met een autochtone Sjonnie of Anita is Momus en Des Artistes (Vrijthof) geschikt, maar

voorzichtigheid is gepast. Als Sjonnie dronken is, schreeuwt hij bedreefd dat Anita zich voor hem schaamt, en als u op dat moment net langs waggelt, hebt u (m/v) het ook nog met Anita gedaàn. Een aantal nachtportiers in de binnenstad, trouwens - studenten, uiteraard - stelt tegen een schappelijk zwart prijsje voor een paar uur een decadente hotelkamer ter beschikking. Amusant is dat de portier, uiteraard nog vóór de ochtendploeg arriveert, zèlf de lakens gaat verschonen. Maar goed, voor dansvolk -want dàar ging het over- geldt het bondige: Maastricht sucks.

4. de Russische vechthamster (I)

Het zal geen verbazing wekken dat de Maastrichtse John Travolta en Olivia Newton-John van de nineties de aandacht verleggen van de dansvloer naar de dierenwinkel. Welaan, de Russische vechthamster is kleiner en gespierder dan de gewone goudhamster en vaal grijsbruin van kleur. Mannetjes zijn gemener dan vrouwtjes, hoewel vrouwtjes -zoals Ollie en Pilsje- er ook wat van kunnen. De hele nacht bijten ze in elkaars genitaliën en piepen het uit van de pijn. Het oogt als een gevecht in Tom & Jerry: één groot warrig kluwen pootjes en vacht. 's Ochtends liggen grote druppels bloed op het zaagsel, alsof ze allebei zijn bevallen van een drieling. De volgende nacht gaan Ollie en Pilsje weer gewoon verder. Wellicht omdat ze er nog niet uit zijn wie de baas is. Met Ollie en Bollie ging het ook zo. En Bollie, toch bepaald niet de slapste hamster die ik ooit heb gekend, verloor.

5. bioscopen

Aan de voet van de Wilhelminabrug in Wijk verrijst thans een statig bioscoopcomplex. Tot dit wordt opgeleverd -eind september- wijkt u voor Hollywoodprodukten uit naar Cinema Palace (Wijcker Brugstraat), Ciné-K (St.-Bernardusstraat) of de Mabi (Kleine Gracht). Het Palace heeft de mooiste en meest comfortabele zalen, Ciné-K is een klein bovenzaaltje in café In 't Knijpkje en in de Mabi is, behalve de toegangsprijs, alles versleten en gedateerd. Vandaar dat nieuwe complex in Wijk. Voor films van blinde regisseurs die anderhalf uur lang een blauw vierkant projecteren -de betere film, zal ik maar zeggen- vervoegt u zich in filmhuis Lumière (Bogaardenstraat). Goedkoop (f 10,-), een prachtig zaaltje, waardevolle cinema van tot ver uit de Oekraïne, maar publiek dat en masse in een identiteitscrisis verkeert. Als een film aangekondigd staat als comedy, begint het gehinnik al bij de eerste titels. Na afloop in de foyer kunt u deze menssoort in vol licht aanschouwen en Riagg-grappen maken.

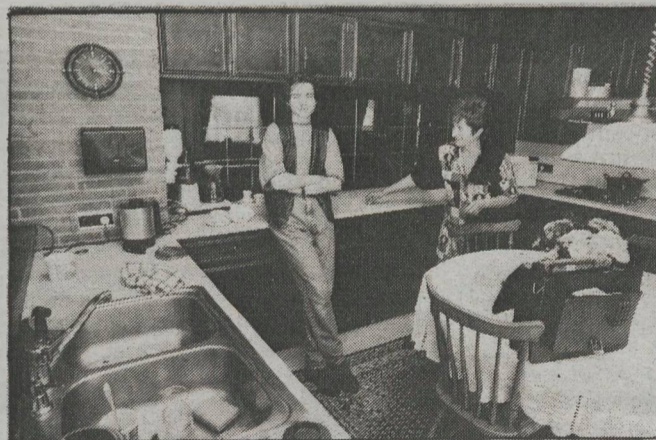
Eindelijk een eigen TV

Het onbeschreven blad...

De toneelschool, dat leek hem wel wat, want op school zat hij altijd wel in een af ander stuk. Maar ja, daar is natuurlijk geen droog brood mee te verdienen. De hotelschool dan misschien, want Paul houdt van koken. Nee, dat bleek toch teveel een managementopleiding en bovendien bevielen die kakkineuze hotello's hem helemaal niet. Geneeskunde moet het uiteindelijk

worden. En nu heeft Paul Reynen (19) uit Wijchen bij Nijmegen, nummer 2808 geloot. Dat is veel te hoog, want er is maar plaats voor 1600 eerstejaars. Waarschijnlijk zal hij voor de tweede keer uitgeloot worden voor de studie van zijn dromen. Vorig jaar was dat nog niet zo'n ramp. Omdat hij geen natuurkunde in zijn VWO-pakket had, kon hij dat jaar mooi gebruiken om zijn deficiëntie weg te werken. Maar een tweede keer uitloten komt hard aan. Nu gaat Paul maar beginnen met gezondheidswetenschappen. Dan zit hij tenminste al een beetje in de goede richting. Hij blijft echter hopen op een plekje bij geneeskunde. "Echt een vak voor hem", zegt Moeder Heynen. "Je kunt Paul eigenlijk de Mona van Wijchen noemen. Iedereen komt naar hem toe met z'n problemen, ook mensen die hij nauwelijks kent. Dat zegt toch wel wat."

Pauls twee oudere zussen zijn ook min of meer de medische kant op gegaan. De één is doktersassistente en woont nog thuis, de ander geeft les aan geestelijk gehandicapten in Oss. Ze leven allemaal enorm mee met het lot van hun kleine broertje. "We zijn een heel hecht gezin. Op het gekke af. Laatst had mijn zus een nieuwe auto gekocht, toen zijn we met z'n allen uit eten gegaan om het te vieren", vertelt Paul met de nodige zelfspot. Het zal zijn moeder dus wel zwaar vallen als haar jongste het

Paul Reynen, 19 jaar, aankomend student gezondheidswetenschappen: "Als ik eraan begin dan wil ik het ook heel goed en serieus aanpakken. Ook tegenover mijn ouders. Zij betalen tenslotte." (foto Flip Franssen)

uit de kluiten gewassen, vrijstaande nest verlaat. "Ja, vooral de gezelligheid, het samen boodschappen doen en de complimentjes over het eten. Paul zal de eerste tijd in de weekenden wel naar huis komen en anders bellen we gewoon veel. Maar voor de rest bemoei ik me er niet mee, hoor. Ik ben niet zo'n moeder die maandelijks met emmers en dwielen over komt om te poetsen. De was doen en af en toe wat eten meegeven, daar blijft het bij." Paul geeft toe dat hij het ouderlijk huis zal missen. "Dat er elke dag voor je gezorgd wordt is toch wel erg makkelijk. Maar aan de andere kant lijkt het me ook heerlijk om helemaal zelfstandig te zijn, dat je nooit meer verantwoording hoeft af te leggen. Nu moet ik altijd nog op tijd thuis zijn.

Ook als ik 's avonds uit ga. Als ik daar straks vanaf ben betekent dat niet dat ik in Maastricht als een beest tekeer zal gaan. Mijn studie staat voorop. Ook al is het niet de studie van mijn eerste keuze. Als ik eraan begin dan wil ik het ook heel goed en serieus aanpakken. Ook tegenover mijn ouders. Zij betalen tenslotte. Mijn vader heeft eigenlijk liever dat ik in Nijmegen studeren. Dat is dichterbij, dan heeft hij er meer zicht op. Niet dat hij me niet vertrouwt of zo, maar hij wil gewoon zeker weten dat alles goed geregeld is. Helaas voor hem zie ik Nijmegen niet zitten. Al die lelijke betonnen universiteitsgebouwen. Ik zit liever in Maastricht. Officieel vanwege het onderwijsstelsel, maar eigenlijk omdat het zo'n leuke stad is. En de faculteit is zo'n mooi nieuw gebouw, dat vind ik wel belangrijk. Om snel veel mensen te leren kennen ga ik wel bij een studentenvereniging, tenminste als ik een leuke socioclub kan vinden. Een kamer heeft Paul nog niet gevonden, maar voor de inrichting ervan is hij al met z'n ouders naar een veiling geweest. In de kelder staat een prachtig Jugendstil-bureau, een grote oude spiegel met gouden lijst en een houten beeld van een heilige. "Die ga ik sparen", zegt Paul veelbetekenend. De rest van zijn nieuwe kamer gaat hij vullen met Björkposten, z'n stereotoren, z'n platen en zijn parkietje Ko, als die tenminste mee mag van de huisbaas.

Dan kan hij eindelijk eens volop genieten van zijn eigen muziek en zijn eigen TV-programma's. "Mijn vader kijkt en luistert alleen maar naar Duitse zenders. Dat komt omdat hij er vijftientig jaar heeft gewerkt als aannemer. Maar ik word gek van." Pa, die net in stofjas langs het terras loopt vangt hij geklaag van zijn zoon op. "Weet je wel dat Nederland voor tachtig procent economisch afhankelijk is van Duitsland?" "Ja pa, ga maar lekker verder klussen".

Chris van der Grinten

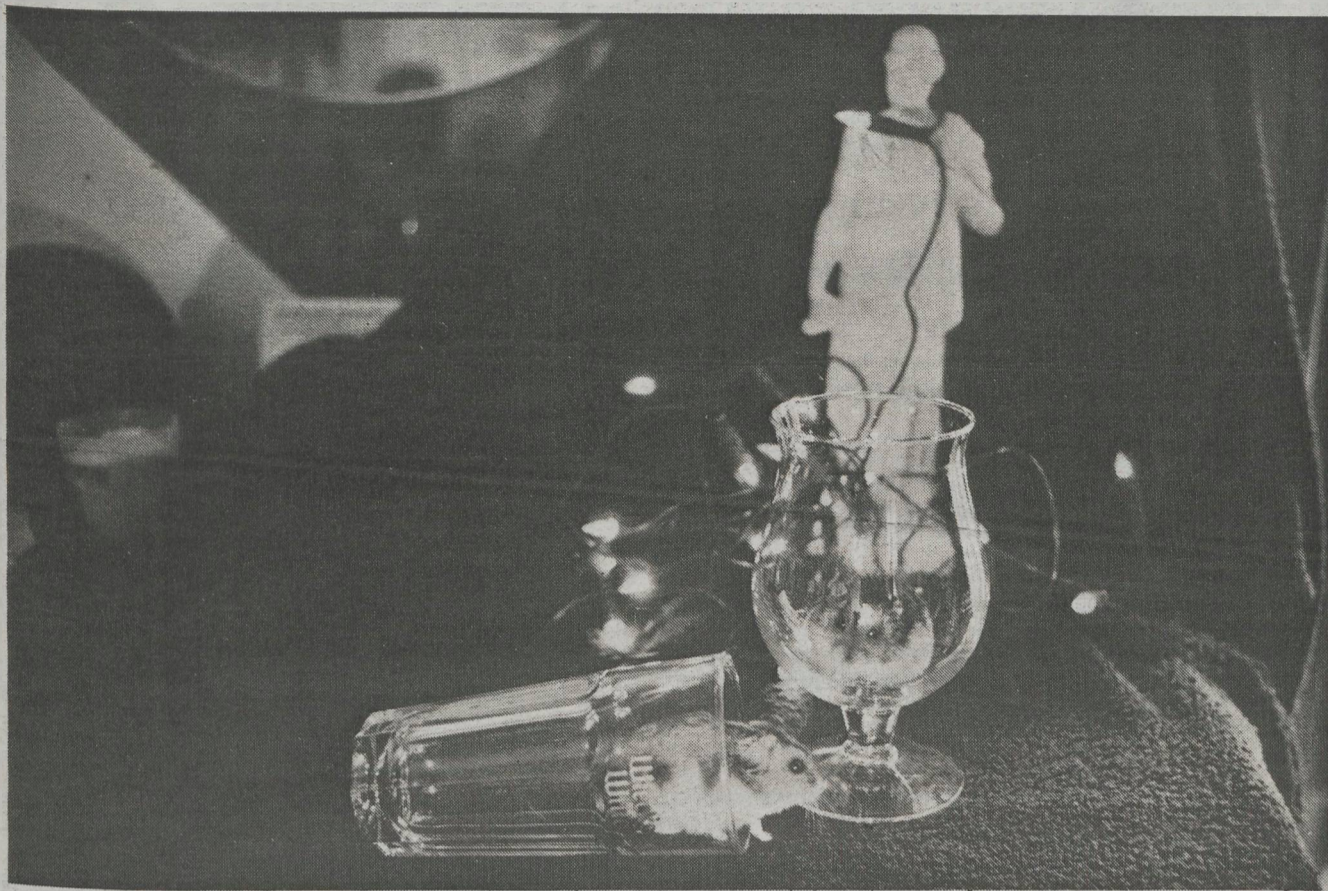
Uit i (fot)

6.

Vect een inste in ge Bolli rood nade daar diere iets z mee De b die ir Nog skipp wilde de m dokt.

onbe

Bij di WVO, en op rich d tens ii nieuw waren één tit jekoci flavo l hoofd elfmc en of elfmc het he eval r drie e eer uderi at we

Uit in Maastricht: Ollie (links) heeft de Witte van Wieck omgelegd, terwijl Pilsje (rechts) de Duvel onschadelijk maakt (foto Nelis Tutkey)

6. de Russische vechthamster (II)

7. podia

Vechthamsters als Ollie en Bollie kennen slechts drie geluidjes: een boos grommende ratel bij naderend gevaar, een zacht instemmend piepje bij het aaien en een hysterisch schreeuwetje in gevechtssituaties. Op een nacht had Ollie hard in de keel van Bollie gebeten en drie weken later zat op die plek een klein rood gezwel. Vanaf dat moment, telkens wanneer Ollie naderbij kwam, ging Bollie onderdanig op haar rug liggen, daarmee -vermoed ik- haar genitaliën tonend. De eerste dierenarts zei dat het gezwel goedaardig was en te klein om er iets aan te doen. Het gezellige aaien nam ondertussen steeds meer af. De tweede dierenarts zei dat ik te lang had gewacht. De bult, vlak onder het bekje, was inmiddels zo groot dat Bollie die in haar pootjes kon houden. Soms nam ze er een hapje van. Nog even en Bollie kon op haar eigen gezwel, als op een skippybal, de kooi uitstuiteren. Lijdt mijn kleine vriendin pijn?, wilde ik weten. De derde dokter en ik keken elkaar even aan - de mannenblik zoals ook op slagvelden te zien- en toen zei de dokter: ja.

Met de popmuziek is het in Maastricht armetierig gesteld. Even afgezien van het groepje ongevaarlijke veertigers dat sporadisch cover- en jazzclichés mag verkopen in Satyricon (St.-Bernardusstraat), De Swaan (Markt) en Metamorfoos (Kleine Gracht), draagt alleen Basement 5 werkelijk een steentje bij. In Zaal Berghmans/Ster Der Toekomst (Bredestraat) organiseert dit collectief maandelijks een dubbelconcert (maximaal f17,50) met altijd verrassende en vaak verfrissende namen op het affiche. Ook de moeite waard is studententoneel Alles Is Drama, een amateurgezelschap dat circa drie keer per jaar in het Kumulustheater (Herbenusstraat) voorstellingen geeft die zonder uitzondering getuigen van origineel regietalent. Professionele producties in het Vrijthoftheater zijn een kwartier voor aanvang en op vertoon van een college- of OV-kaart toegankelijk voor f 10,-. Koop nooit vooraf een kaartje. Uitsluitend premières van Opera Zuid en conferenciers van het kaliber Youp van 't Hek raken uitverkocht. De kleinere producties in het Lösstheater (Achter De Barakken), Kruis van Bourgondië

(Hoogfrankrijk) en Het Vervolg (Vrijthof) zijn zelden briljant, altijd sympathiek. Hoedt u voor Maastrichtenaars die op het toneel studenten nadoen en omgekeerd: het is de flauwste running gag van cultureel Maastricht. Bijna vergeten: de vele galeries in de binnenstad. Doe u voor als arrogante yup met de ballen verstand van kunst. De uitbater van het zaakje gaat u dan inpakken met zinnen als: 'Herman Pielepaal (de kunstenaar - EB) gaat door waar Cobra ophield, op een welhaast Socratische wijze.' Koop niks, maar onthoudt dat soort teksten voor later aan de bar.

8. extravaganter genot

Voor een geestverruimend sigaretje bezoekt u de coffeeshops op de Grote Gracht, zoals Wall Street en Simply The Best. Voor een wat internationalere sfeer als extraatje -Duitsers en veel Franstalige Belgen- de shops dichtbij het station in Wijck, zoals Paradise (Rechtstraat) en het knusse Lucky Time (Hoogbrugstraat). Ten tijde van dit schrijven is het gemeentelijk beleid inzake coffeeshops dramatisch aangescherpt. Nog onduidelijk is welke van de genoemde zaken open mogen blijven. De heavy users konden tot voor twee maanden geleden uitwijken naar het junkieparkje bij de Wilhelminabrug, waar iedere ochtend gratis spuiten ter beschikking werden gesteld. Met de toename van het internationaal drugstoerisme liep dat echter uit de hand. Ad hoc werd het park omgespit, tot verboden terrein verklaard en thans zwerven de junks door heel Maastricht en omstreken. En pas nu gaat de gemeente op zoek naar een nieuw onderkomen voor de verslaafden. Een mogelijk opvangtehuis in de wijk St.-Pieter ging vorige week in vlammen op. Ook dat behoort tot de Maastrichtse cultuur. Eerder werd bijvoorbeeld in de wijk Wolder een onderkomen voor ex-gedeteneerden vernield en in de wijk Caberg een slaaphuis voor zwervers in de as gelegd. Opgeschoten Maastrichtenaars in het café met Een Mening kunt u tegenwoordig dan ook het beste van repliek dienen met een terloops mompelend: mmm, ik ruik benzine!

9. de Russische vechthamster (slot)

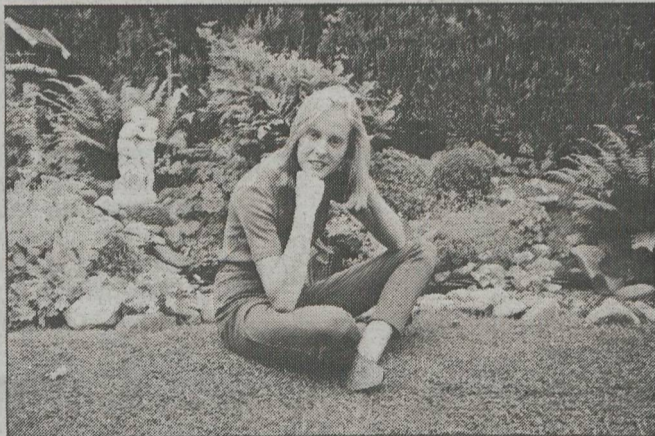
Het gezwel van Bollie werd nog groter. Ogenscheinlijk dronken strompelde ze door de kooi. Water kreeg ze uitsluitend binnen door te likken aan mijn natte vinger. Haar leven eindigde gewelddadig maar snel. Ik heb het zelf maar gedaan, anders ging ook dat weer geld kosten. Gewikkeld in een zakdoek, zodat zij niks kon zien, brak Bollie haar nekje toen ik haar hard tegen een muur gooide - ik ben van het platteland, ziet u. Bollie ligt begraven op het Céramique-terrein en zal over enige tijd een gezinnetje in een nieuwbouwflat opschrikken met midder-nachtelijk spookgepiep. Voor Bollie is Pilsje in de plaats gekomen, de enige vechthamster tot dusver die dwars door mijn vinger wist te bijten. De nachtelijke vechtpartijen gaan gewoon door. Bij ernstige verwondingen gaan Pilsje en Ollie nu echter een week in quarantaine om te herstellen. Het instemmende piepje van Ollie, als ik haar zachtjes aai, is trouwens verdwenen. Alsof ze het kan ruiken.

Eugène Baak

„PGO, dat lijkt me hendig sjiek”

Het onbeschreven blad...

De hoogpunten uit Esthers schoolcarrière waren de drie eindexamens: Mavo, Havo en VWO. "Drie keer feest, drie keer geld." De dieptepunten waren dezelfde drie eindexamens. Vooral het laatste jaar op het VWO was een eindeloze herhaling van wat ze allemaal al eens eerder had geleerd: "De stof van het VWO is precies hetzelfde als op de Havo. Ze tellen er alleen zwaarder."

Esther Stijns, 20 jaar, aankomend student gezondheidswetenschappen: "Ik had zo'n periode waarin ik heel graag met kinderen omging. Ging ook heel vaak babysitten. Maar dat waaide gelukkig over. Wat dat betreft ben ik heel lastig. Ik vind alles leuk, als het maar voor eventjes is." (foto Nelis Tutkey)

inhaal cursus volgen en die was niet al te moeilijk. Maar Esther twijfelde. Toen er weer een voorlichtingsdag kwam, ging ze terug. Scheikunde was makkelijk in te halen, werd haar opnieuw verzekerd. Esther bleef twijfelen. Ze belde de docent op die de cursus gaf. Scheikunde was heel erg lastig, vertelde hij haar. De cursus begon op 4-VWO-niveau. En Esther was in de chemie nooit verder gekomen dan 2-Mavo. Na deze jobstijding nam ze een 4-Havo boek scheikunde, maar daar kon ze geen

touw aan vastknopen. Daarom ging ze voor de derde keer terug naar Maastricht om zich op een andere richting te oriënteren. Alhoewel ze pas in het tweede jaar van de studie gezondheidswetenschappen een afstudeerrichting moet kiezen, denkt ze nu al dat dat gezondheidsvoorlichting zal worden: "Ik heb altijd al iets met mensen willen doen." Op de Mavo wilde Esther nog naar de Pabo. "Ik had zo'n periode waarin ik heel graag met kinderen omging. Ging ook heel vaak babysitten. Maar dat waaide gelukkig over." Op de Havo werd het logopedie. "Ook weer zo'n inval. Wat dat betreft ben ik heel lastig. Ik vind alles leuk, als het maar voor eventjes is." De keuze voor gezondheidswetenschappen is echter een blijvertje, denkt Esther. "De combinatie van biologie en nadenken over het welzijn van de mens spreekt me heel erg aan." Het probleemgestuurd onderwijs lijkt haar "hendig sjiek" omdat ze dan eindelijk eens van haar vrees af kan komen om voor een groep mensen te praten. Vind ze het ook ideaal dat ze weinig les heeft? "Hendig ideaal." Voorlopig blijft ze thuis wonen. Ze zal dan nog even op haar tanden moeten bijten als haar zusje weer eens "kuren" heeft. "We zijn totaal het tegenovergestelde van elkaar. Zij is een kwebbel, ik ben veel rustiger. Zij draagt hele rare, excentrieke kleren, ik ben veel normaler." Zusje zit buiten. Hoort niets, kijkt hoe pa verwoede pogingen doet om het huis in brand te steken. Er wordt gebarbecued vanavond. "Weet je, dat van die zelfmoordenaar zit me nog altijd dwars. Ik geloof toch dat hij het gedaan heeft."

Wim Ortjens

(alleen voor studenten)

10 gulden per lens en 8 flessen Lenticon-S GRATIS!

Dat kan alleen bij de LensClub. Stuur uw brilvoorschrift op. Dan ontvangt u voor 30 gulden twee Lenticon 73 zachte lenzen en een starterkit. Vervolgens betaalt u via giro in case 29,50 per maand. (Of 85,- per kwartaal, 165,- per half jaar of 325,- per jaar). Wilt u toch uw ogen laten meten? Ga dan naar een TOPTIEK zaak. Een meting kost slechts 10 gulden. U kunt daar ook om de 6 weken GRATIS een fles Lenticon-S afhalen op vertoon van de LensClub-pas. In totaal 8 flessen. Ook kunt u altijd lenzen (voor reserve, vakantie, of bij verlies, beschadiging etc.) kopen voor slechts 10 gulden per lens! (Max. 24 per jaar). Lenticon 73 zijn de beste zuurstof doorlatende zachte lenzen met een hoogwatergehalte van 73%. U kunt ze gemakkelijk een half jaar dragen. Dag en nacht dragen kan ook, maar dan moet u snel vervangen. Kies daarom voor de meest flexibele vorm van contactlens dragen. Wordt meteen lid van de Lensclub. Informatie krijgt u snel als u belt of schrijft naar:

LensClub

Antwoordnr. 60545, 3060 WB Rotterdam
TOPTIEK, Markt 28, Maastricht, tel. 043 - 217065

ACADEMISCHE BOEKHANDEL MAASTRICHT
Postbus 1611, 6201 BP Maastricht

- Economie/bedrijfskunde
- Rechten
- Informatica
- Geneeskunde
- Gezondheidswetenschappen
- Verplegingswetenschap

Bouillonstraat 12
t/o Oud-Gouvernement
(043) 883015

P. Debyeplein 1
t/o Academisch Ziekenhuis
(043) 671211

JE RIJBEWIJS BINNEN 2 MAANDEN!

NU BIJ
AUTO- MOTORRIJSCHOOL

GERBERGA WIDDERSHOVEN

* lesprijs vanaf f40,-

043 - 64 38 55

Als je voor kwaliteit kiest.

NAUTA DUTILH

ADVOCATEN NOTARISSEN BELASTINGADVISEURS

Masterclass

Driedaags praktijkseminar voor de gevorderde rechtenstudent

16-18 november 1994

De Masterclass van Nauta Dutilh biedt 24 gevorderde rechtenstudenten de gelegenheid om gedurende drie dagen intensief kennis te maken met de dagelijkse rechtspraktijk. De nationale en internationale rechtspraktijk van Nauta Dutilh bestrijkt alle terreinen van het recht.

Tijdens de Masterclass bent u de gast van Nauta Dutilh. In een compact programma confronteren specialisten u met casusposities op diverse rechtsgebieden zoals ondernemingsrecht, belastingrecht, bankrecht, faillissementsrecht, arbeidsrecht, zee- en transportrecht, administratief recht en intellectuele-eigendomsrecht.

Gemotiveerde rechtenstudenten met goede studieresultaten die in de laatste fase van hun studie zijn, komen in aanmerking voor deelname aan de Masterclass. Deelname is ook mogelijk indien u nog geen keuze hebt gemaakt voor de advocatuur, de belastingadviespraktijk of het notariaat.

Nauta Dutilh ontvangt uw schriftelijke aanmelding, vergezeld van curriculum vitae, gegevens over uw studieresultaten en vermoedelijke afstudeerdatum graag voor 12 september a.s.

Nauta Dutilh selecteert een aantal kandidaten die worden uitgenodigd voor een nadere kennismaking en vervolgens mogelijk voor deelname aan de Masterclass.

Anmelding richten aan:
Nauta Dutilh
Mr C.Ch. Mout
Postbus 7113
1007 JC Amsterdam

AMSTERDAM, ROTTERDAM, BREDA, EINDHOVEN,
BRUSSEL, PARIJS, MADRID, NEW YORK, SINGAPORE

De Nederlandse Hartstichting richt alle activiteiten op het voorkomen en bestrijden van hart- en vaatziekten, inclusief beroerte. Het dr. E. Dekker-programma van de Nederlandse Hartstichting is een programma waarin jaarlijks een aantal beurzen ter beschikking wordt gesteld. Binnen dit dr. E. Dekker-programma wordt gezocht naar geschikte kandidaten voor de beurs van

onderzoeksassistent(e)

Dit stipendium is bedoeld om jonge mensen uit de geleding van het 'niet-wetenschappelijk personeel' op onderzoeksafdelingen in de gelegenheid te stellen gedurende één jaar ervaring op te doen op het gebied van wetenschappelijk onderzoek. Hierbij wordt vooral, maar niet uitsluitend, gedacht aan het toepassen van nieuwe methoden en technieken op het gebied van onderzoek en behandeling. Het onderwerp dient betrekking te hebben op hart- en vaatziekten.

Vereisten

U bent bijvoorbeeld laborant, analist, elektronicus, doktersassistent of instrumentmaker. Belangrijk is, dat u graag een nieuwe dimensie wilt geven aan eigen kennis en vaardigheden. U wordt verzocht in de sollicitatiebrief het plan voor het opleidings- c.q. onderzoeksjaar globaal aan te geven, alsmede in welk instituut het jaar zal worden doorgebracht. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat u zelf de invulling van het jaar beschrijft. Ook wordt van u verwacht dat u vermeldt wat er na het opleidingsjaar met de verkregen kennis en vaardigheden zal worden gedaan.

Als u een HBO- of universitaire studie hebt genoten of op 1 oktober 1994 de leeftijd van 30 jaar hebt bereikt, dan komt u niet in aanmerking voor deze beurs.

Dit stipendium zal in het algemeen het volgende inhouden:

- De Hartstichting vergoedt gedurende het opleidings- c.q. onderzoeksjaar de salariskosten. Dit betekent dat de onderzoeksassistent gedetacheerd dient te worden bij een door de Hartstichting goed te keuren instituut.
- In de sollicitatiebrief dienen huidige inschaling en salaris te worden opgegeven.
- Een bijdrage in de opleidings- en onderzoekskosten.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Els van Dort, subsidie-administratie, telefoon 070-3511570.

Richt uw sollicitatie vóór 1 oktober 1994 aan de Directie van de Nederlandse Hartstichting, t.a.v. mevrouw dr. I.M. Hellemans, cardioloog/adjunct medisch directeur, Postbus 300, 2501 CH Den Haag. Per fax verzonden sollicitaties worden niet geaccepteerd.

nederlandse hartstichting
vrienden van de hartstichting

Kopij voor
voor he
publika
dAW (v
. tel. 88
dCW (v
el. 8834
dEW (v
estraat
dG (va
amern
dGW (v
O, nivea
dR (va
wingelp
tudent
tud.zak
ststitute
cultaire
erichte
allen: F
pening
et acad
n 16.0
rbonde
titel 'A
ordt he
llege v
lmond
dt pla
ngebo
omotie
o 8 sep
ociale n
omotor
aastrich
omotie
v drs. f
me-to-
ional e
omotor
onomie
omat
8 sep
rirt 'Va
Flinterr
chiede
handelt
en van
versid:
ormat
hting:
ember
ie en n
en var
oze as
cong
tog B
Hartog
se ges
eur onr
r 31-1
en de
seum,
denki
et kad
13 en
uk zal
stricht
9 Ope
Ts53
9 Pro
9 Pro
9 Pro
9 Lezi
norbic
one", J
uur.
9 Herr
itrich
Studii
9 Pro
9 Pro

schappen en Faculteit der Geneeskunde krijgen de beschikking over een zogenaamde SmartCard. Deze kaart wordt gebruikt om de toegang tot gebouwen en parkeerterreinen te regelen, te betalen bij restauratieve voorzieningen en in de nabije toekomst wellicht ook als copieerkaart en littleenpas in de bibliotheek. Alle eerstejaars studenten van Gezondheidswetenschappen en Geneeskunde dienen vanaf 5 september a.s. tussen 08.30-16.00 uur kamer 1.302 (Uns50) zich te laten fotograferen waarna een kaart wordt aangemaakt. Deze kan na c.a. twee week afgehaald worden bij de portier.

Drinkbepers voor eerstejaars studenten GW en MGK

Alle studenten en medewerkers van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen gebruiken duurzame bekers in plaats van de plastic wegwerpbekers. Hierdoor verdween het symbool van de manier waarop men eigenlijk niet met grondstoffen en milieu zou moeten omgaan. Een zeer goede zaak dus! Vandaar dat alle eerstejaars studenten een duurzame beker voorzien van een goed sluitend deksel gratis (eenmalig) ontvangen. Daarna zijn deze bekers te verkrijgen bij restauratieve voorzieningen tel. 883330) à f2,50 per stuk. Afwas mogelijkheden zijn in voldoende mate aanwezig in de vorm van 'spoelunits'. Bij het gebruik van de duurzame beker zijn de consumpties 25 cent goedkoper. Vanaf dinsdag 5 september kan men tegelijk met de collegekaart deze drinkbepers afhalen bij de balie van Bureau Onderwijs (denk aan de openingstijden!).

NVL-afstudeerprijs

De Nederlandse Vereniging voor Voedingsleer en Levensmiddelentechnologie kent jaarlijks een prijs toe van f 1.000,- voor een afstudeerscriptie op het gebied van de voedingsleer, levensmiddelentechnologie, levensmiddelenchemie of microbiologie, de voedingsfysiologie of de diëtetiek. Maatschappelijke relevantie en raakvlak met het terrein van de NVVL moet duidelijk aangegeven te zijn. Het verslag dient tijdens de afstudeerfase van de studie gemaakt te zijn en mag op het moment van aanbieden nog niet gepubliceerd zijn. Studenten of zij die na 1 oktober 1993 zijn afgestudeerd aan Nederlandse hogescholen of universiteiten kunnen een scriptie inzenden in tweevoud aan het secretariaat van de jury t.n.v. w. N.P. Duinker-Joustra, Herman Buismanlaan 10, 8064 BB Zwartsluis, t/m 15 oktober 1994. De naam van de universiteit dient voorop vermeld te staan, evt. faculteit/vakgroep. De datering van de scriptie dient duidelijk aangegeven te zijn.

wee stageplaatsen voor GVO, GGK, BB en VW studenten

Vanaf 1 januari 1994 is in Rozendaal bij Arnhem een experiment begonnen met een professionele instelling voor terminale thuiszorg (hospice). T.b.v. de ontwikkeling van het hospice is het van belang dat diverse instrumenten worden ontwikkeld met behulp waarvan behoeften van patiënten en naasten kunnen worden vastgesteld en waarmee de randeringen in diverse aspecten van de kwaliteit van leven kunnen worden gemeten. De stagiaires zullen zich vooral bezig houden met de ontwikkeling en toepassing van deze instrumenten. Methodieken die daarbij o.a. zullen worden gebruikt zijn observaties, interviews, schriftelijke toepassing van instrumenten en analyse van registratiegegevens. De

werkzaamheden in het kader van de stage zullen vooral worden verricht binnen het hospice. T.b.v. gegevensverzameling zullen ook patiënten en familieleden in hun thuissituatie worden bezocht. De stages worden begeleid door de inhoudelijk directeur van het hospice die deskundig is op het gebied van de terminale zorg en door de begeleiders vanuit de faculteit. Het project biedt mogelijkheden voor een onderzoekstage voor afstuderenden in de GW in de specialisaties GVO, GGK, BB en VW. Meer informatie: Bart van den Borne, vakgroep Gezondheidsvoorlichting Tel: 882414/2406.

Examencommissie MGK.

Van medio augustus tot begin december 1994 neemt dr. J. Dallinga, vakgroep Gezondheidsrisico Analyse en Toxicologie, in verband met afwezigheid van de voorzitter, het voorzitterschap van de Examencommissie MGK waar. Dr. Dallinga is bereikbaar via tel.nr. 881102, secretariaat 881097.

Aan de studenten Milieugezondheidskunde

Ik kan mededelen dat de beschrijvingen van onderwerpen die in het kader van het ERASMUS-programma Environmental Health Sciences bij buitenlandse instellingen bestudeerd kunnen worden, nu dermate compleet zijn dat een eerste oriëntatie op dit aanbod mogelijk is. Geïnteresseerden kunnen zich melden bij mw. A. Wijnen, vakgroep Gezondheidsrisico-analyse en Toxicologie, tel. 881097/881096, en daar inzage in het betreffende materiaal krijgen. De voortgang van dit uitwisselingsprogramma is in deze fase nog niet met volle zekerheid te voorspellen. Als uiteindelijke termijn van inschrijving voor uitzending naar het buitenland geldt - daarom vooralsnog tentatief - de datum van 1 september a.s. Keuzes dienen schriftelijk kenbaar gemaakt te worden, eveneens bij mw. A. Wijnen. J. Kleinjans, coördinator

RECHTSGELEERDHEID

Openingstijden Onderwijsbalie BO

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Openingstijden onderwijsbalie zomerperiode

Vanaf woensdag 22.06 t/m 26.08 is de onderwijsbalie alleen 's morgens (van 10.15-11.15 uur) geopend.

Afhalen onderwijsmateriaal 1994/1995

Dagstudenten: donderdag 01.09 en vrijdag 02.09 's ochtends van 09.00-12.00 uur.
Avondstudenten: maandag 29.08 van 18.00-21.00 uur.

Agenda

vrijdag 19 augustus

Stanislas Deriemaeker, orgelconcert, OL Vrouwekerk, 20.00

Titanick, openingsvoorstelling Cultura Nova, Theater Titanick, Schouwburgplein Heerlen

zaterdag 20 augustus

Bal, Clownsvoorstelling voor kleuters, Löss-theater, 14.30 en 16.30 (na afloop van de tweede voorstelling kinderfeest met film, pannekoek en limo)

Titanick, openingsvoorstelling Cultura Nova, Theater Titanick, Schouwburgplein Heerlen

dinsdag 23 augustus

Jean Wolfs en **Hans Leenders**, orgelconcert, St. Servaaskerk, 20.00

Exposities

Kijk op krabbels, krabbels, tekeningen en schilderwerk van peuter en kleuter, kunstenaar en aap, Natuurhistorisch Museum, De Bosquetplein 6-7, t/m 30 okt, ma t/m vr 10.00-12.30, 13.30-17.00; za, zo 14.00-17.00

Arjen van Prooijen, schilderijen in olieverf en acryl, Kamer van Koophandel, Maashoulevard 5, t/m 3 okt, ma t/m vr 9.30-16.00

(Im)posible waltz, reconstructies uit tentoonstellingen van Fuchs, Werther en van der Heyden, Stadsгалerij Heerlen, Raadhuisplein, t/m 4 sep, di t/m vr 11.00-17.00; za, zo 14.00-17.00

De eerste de beste, foto-expositie, 37 Nederlandse fotografen uit diverse disciplines, Vrijthoftheater, t/m 3 sep, ma t/m za 11.00-16.00

Walter van Boven, kunstornamenten geïnspireerd op architectonische versieringen uit Gotiek en Renaissance, St. Janskerk, t/m 31 aug, ma t/m za 11.00-16.00

Zomeropstelling 7 en Groot in 't kleine, beelden, diverse internationale kunstenaars, Galerie de Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10, Cadier en Keer, t/m 28 aug, do t/m zo 13.00-17.30

Een stemming, historisch overzicht "Vrouw en Kiesrecht" en hedendaagse kunst, diverse vrouwelijke kunstenaars, Gouvernement, t/m 26 aug, ma t/m vr 9.00-17.00

Films

Speelweek: 18 augustus t/m 24 augustus

Filmtheater Lumière, Bogaardenstraat 40b
Bram Stoker's Dracula, dag. 20.30
Manhattan Murder Mystery, dag. 21.30

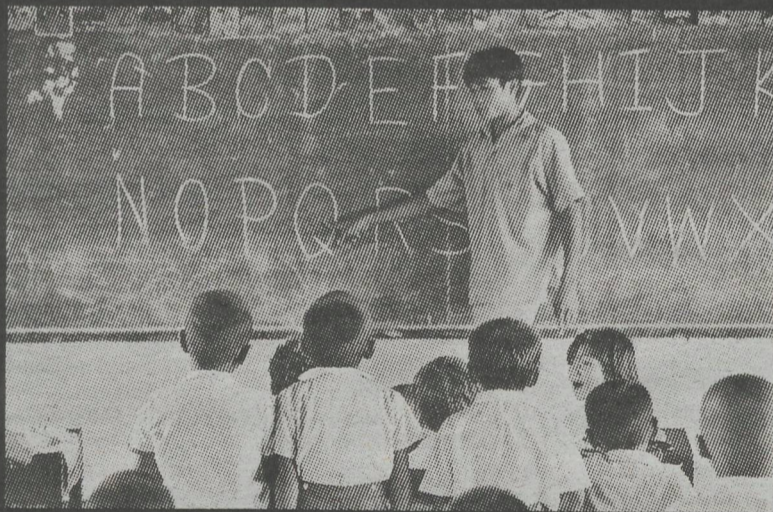
Cinema Palace, Wycker Brugstraat 1
De Aristokatten, dag 14.00; za en zo ook 16.00
The Flintstones, dag. 14.00, 19.00 en 21.30; za en zo ook 16.30

Speed, dag. 14.30; 18.00 en 21.00
Striking Distance, dag. 18.30, 21.30

Mahi, Kleine Gracht 24a
The client, dag. 18.30, 21.15; za, zo en wo ook 14.30
Maverick, dag. 18.30, 21.15
The Aristocats, za, zo en wo 14.30
Beverly Hills Cop 3, dag. 18.30, 21.15; za, zo en wo ook 14.30

Duimelijntje, za, zo en wo 14.30
Four weddings and a funeral, dag. 18.30, 21.15

Ciné-K, Bernardusstraat 13
Love and human remains, dag. 21.00

TERRE DES HOMMES HELPT KINDEREN VERDER

Miljoenen kinderen kunnen niet naar school. Omdat hun ouders geen geld hebben, zwerven ze op straat of werken ze op het land. En omdat ze niet naar school kunnen, zullen ook hun kinderen kansarm zijn.

Help mee die cirkel te doorbreken en steun het 'Laat ze Leren'-programma. Voor 'n tientje per maand geeft u kinderen kans op een zelfstandige toekomst. Terre des Hommes helpt kinderen verder. Als ú dat wilt.

Bel 070 - 363 79 40 voor inlichtingen of stort uw eerste tientje op giro 25 25 25 t.n.v. Terre des Hommes te Den Haag, onder vermelding van 'nieuwe donateur Laat ze Leren'.

terre des hommes giro 25 25 25

Bon Bon Bon Bon

MET OBSERVANT VOOR f 5,-
NAAR LUMIERE

Tot en met 1 september kunnen alle studenten tegen inlevering van deze bon en op vertoon van hun collegekaart of INKOM-pas voor maar f5,- naar de film in Filmtheater Lumière!
(aktie geldt niet op vrijdag en zaterdag)

Filmtheater Lumière
Bogaardenstraat 40B 043-214080

Van jetje

Ik herinner het mij als de dag van gisteren: de eerste keer dat ik op Station Amstel op de trein stapte om af te reizen naar het Diepe Zuiden. Wat zou mij daar te wachten staan? Bergen, carnaval, MVV en Willy Brokamp, het Vrijthof. Daarmee kwam mijn kennis over Maastricht tot een abrupte stilstand. Eerst maar eens een kamer zoeken, en dan mijn horizon verbreden leek me een belangrijk devies. Ik vond een kamer in een straatje pal achter het station (ach, wat waren mijn huubazen een stelletje schattige gekken; zodanig dat ik binnen drie maanden weer verkaste...), en na de verhuizing begon mijn Limburgs studie-avontuur pas écht. Ik pakte rap aan met een stelletje Limbo-trutten uit mijn onderwijsgroep. Deze Trol, Miepje Onverstand, en Mia Limba introduceerden mij op het Balkon van Europa. Een eerste handicap was natuurlijk de taal. Ik verstond slechts 10% van al het gebabbel van mijn nieuwe vriendinnen! En eenmaal op de vlaai bij één hunner ouders schrok ik me helemaal te pletter: ik leek wel een westerse antropoloog op participerende observatie bij de Yamomani die lustig smakkend hun geroosterde termieten naar binnen werkten! Niettemin leerde ik daar, zij het moeizaam, de lokale uitdrukking voor in Maastricht belangrijke woorden als 'kaars', 'veter', 'boodschappen', 'boodschappentas', 'paardje' en 'lucifers'. [De niet-Limburgse eerstejaars die mij de correcte vertaling van deze woorden opstuurt wint overigens een PrachtPrijs (een boek. Of hebben jullie al een boek?). Zo zonk ik binnen een week weg in een authentieke Limburgse lethargie. Gelukkig redde Liesbeth mij. Ik had haar tijdens de facultaire introductie (toen nog FdG samen met wat toen Sociale Gezondheidskunde heette) al zien lopen: vuurrood kort haar, een 'keihelle' blik in de ogen en pilaren van dijen die onder een iets te kort minirokje stonden. Zo'n dokter wil ik wel, herinner ik mij gedacht te hebben. Lies zat in mijn onderwijsgroep, en gezamenlijk bleken wij heel aardig het groepsproces te kunnen terroriseren. Zó maak je vrienden, lieve lezerinnetjes! Wij werden onafscheidelijke vrienden, en al rap ontdekten wij De Spiek (Café Speakeasy op het Amorsplein) en De Perroen, in de vroege jaren tachtig broeinesten van semi-alternatief gemonkel. Daar kwam iets later De Dikke bij (destijds een tent waar oneelschoolstudenten zich vreselijk stonden af te trekken), en na verloop van tijd consumeerden wij ook ons lidmaatschap van Koko. Goddank tóch nog normaal geacclimatiseerd. Van jetje!

Eva

Heimwee naar mijn hospita

(foto Nelis Tu)

Een kamer bij een hospita. Een vrijstaat van anarchie, losbandigheid en chaos in een dictatuur van orde, rust en regelmaat. Een eiland van Xenosmat met braakselvlekken, wastafel vol vuile vaat en urineren in een pan, omgeven door een zee van Perzische tapijten, keukenmachines en twee Wc's. Een broeierig nest van vruchtbare liefde in een boom die dor is van overgang en weemoed. Een poel van verderf in een woestijn van fatsoen. Studentenkamers bij hospita's, bestaan ze nog? Ik had er twee.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Precies tien jaar geleden vertrok ik naar Maastricht om aan de Rijksuniversiteit Limburg te gaan studeren. Ik kwam uit Amstenrade (Oostelijke Mijnstreek, Limburg, Nederland, Benelux, Europa, Wereld, Melkweg, Heelal, placht ik daar tot mijn twaalfde bij te schrijven om het oord een plaats in de Schepping te geven, later voerden we de kracht van het dorp op met de afkorting 'Ellee' - L.A. - Los Amstenrade) en ik vond dat ver genoeg om op kamers te gaan wonen.

Mijn eerste twee adressen waren bij hospita's. Niet uit overtuiging, niet omdat ik niet kon koken (ik had tenslotte al ruim tien jaar carrière gemaakt bij de verkenners en de misdienaars), maar eenvoudig, omdat er niks anders te krijgen was.

De eerste was gek. Dat bleek eigenlijk al bij de 'audiëntie' zoals zij het zelf noemde: "U kunt vanmiddag al op audiëntie komen", hoorde ik haar zeggen door de telefoon, toen ik opbelde. Zij stond in de kaartenbak van het kamerbureau als iemand die zocht naar een 'nette jongeman.' En omdat ik nog maar twee dagen had om woonruimte te vinden, ik zou een tijdje op vakantie gaan, deed ik mijn best aan haar verwachtingen te voldoen.

Ze bleek echt gek. Voordat ze me binnenliet in haar chique villa moest ik de garage zien. En of ik wel wist dat er hordes studenten waren komen vragen of ze in die schuur mochten wonen. Dames vooral, maar daar moest ze niks van hebben, van dames, die brachten alleen maar ellende met zich mee. Sinds die ene keer dat ze merkte dat een van haar meisjes herenbezoek had gehad, had ze nooit meer vrouwelijke studenten willen hebben.

Ze was ook nog vals. Vanaf de eerste minuut was ze boos op mij, nog voordat ik meer had kunnen zeggen dan mijn naam en waar ik vandaan kwam ("Amstenrade? Dat ligt in de Oostelijke Mijnstreek,..."). We zaten tegenover elkaar aan een ronde tafel, gescheiden door een Perzisch kleed en zilveren theeservies. Ondanks haar Laura Ashley-voorkomen had ze een gevaarlijke blik in haar ogen waarmee ze me strak aankeek. Als ik even ophield met praten - ik ratelde aan een stuk door, over de meest onnozele onderwerpen, over Amstenrade en hoe mooi het daar lag in de Melkweg en over mijn broertje die een verdienstelijk amateurwielrenner was - leek het wel alsof ze zacht gromde. Plotseling, ik zat middenin een uiteenzetting over de harmonie waar ik de eerste fluit bespeelde, duwde ze een telefoonboek onder mijn neus en beval me op agressieve toon om de loodgieter in mijn geboortedorp te bellen. Haar verwarming was stuk. Ik stotterde nog wat over waar Amstenrade lag (35 kilometer verderop, Oostelijke Mijnstreek, ...) en dat er in Maastricht wellicht ook een loodgieter te vinden was, maar het was bellen of geen kamer. En ik moest een kamer. En ik kreeg de kamer.

Loodgieter Crijns kwam niet. En de kamer hield ik niet lang. Voordat de colleges waren begonnen had de Zwarte Weduwe de huur al opgezegd. Ik was nog op vakantie. Zij had het "weinig gepast geacht" dat ik mijn adres, haar adres, aan de universiteit had doorgegeven. Ze was niet alleen gek, maar ook nog een belastingonduikster. De tang. De tweede was heel aardig. Met het zielige verhaal dat ik onrechtvaardig was behandeld en al op straat was gezet voordat ik ook maar een

nacht de pijpenla van de weduwe beslapen had, vond mijn vader binnen 24 uur een andere kamer voor mij. Weer bij een hospita, maar deze keer een met een ietwat verstrooide geleerde echtgenoot en drie kinderen: een jongetje, een jongen en een jongeman. De oudste was elders gaan studeren en ik mocht zijn kamer hebben.

Ik heb er nog geen jaar gewoond. Een mooie kamer, voor weinig geld, midden in de stad. Wat wilde ik nog meer?

Ik wilde geen hospita. Ze waren heel vriendelijk, deze mensen. Ik mocht bezoek ontvangen, ik mocht in hun bad, ik mocht in hun keuken, ik mocht naar hun televisie kijken, ik mocht hun koekjes opeten, ik mocht alles. En hoe vaak hebben ze me niet gevraagd of ik mee wilde eten?

Maar ik voelde me bezwaard. Bij alles wat ik deed voelde ik me schuldig. Ik was teveel in dat huis, ik hoorde er niet. Een hecht gezin, goede stand, vriendelijk, voorkomend en allerhartelijkst, en dan ik in hun midden, een enclave van wanorde op een zuur ruikend Xenostapijt.

Eens bleef een vriend logeren. Hij was te dronken om naar huis te fietsen en ik woonde dicht bij het café. Natuurlijk werd hij 's nachts ziek. Omdat mijn kamer te ver van de dichtbijzijnde WC verwijderd was, en de wastafel bij aankomst na een wankele sprint gevuld bleek te zijn met vuile vaat, belandde een onthutsende cocktail van sjelielikonkarne, bier en frietjes op de Xenosmat. Hij kon niet geruisloos vomeren, dat ging gepaard met een gore rochel en het gejack van een geëlectrocuteerde rat, die de serene rust van het grote huis bruto ontmaagden. 's Anderendaags sloop ik dan door de gang, bang voor meelevende bliken. Dat was eigenlijk het ergste, je wist nooit of ze me nu al haatten, of het eigenlijk wel grappig vonden, zo'n labiele student op hun zolder.

Waarschijnlijk hadden ze het niet eens gehoord. Maar om mijn opbouwkast konden ze niet heen. Die was al zo vaak opgebouwd, dat de uitgesleten pen-gat-verbindingen het meubel de elasticiteit verschaffen van de dansspasjes van Michael Jackson. Met een luid gedonder, nee, geen droge klap, maar een tellenlange roffel van neerstortende plankjes en bezwijkende zijwanden, stortte het ding gemiddeld tweewekelijks in. Het gebeurde altijd 's nachts. De eerste paar keer werd de herrie compleet door glasgerinkel, want ik bergde ook mijn servies in deze woedende kast op, maar daar was na een aantal bevingen niets meer van over. Ik voelde me schuldig, en weer ontweek ik dat wat ik niet wist dat het zou worden, maar wel voor vreesde: begrip, hoongelach of uitzetting.

Ik schaamde me als het jongetje zijn kopje nieuwsgierig om de deurpost stak en met stil afgrijzen mijn Dresden overzag. Ik vond het gênant om mevrouw tegen te komen in de gang als ik mijn pan gevuld met nachtelijke urine ging legen in de WC. Ik wist me geen houding te geven als ik midden overdag beneveld thuiskwam en probeerde om de sleutel in het slot te priegelen, waarop de deur openzwaaide en ik (Mr. Bean!) met de sleutel vooruit wijzend de gang in viel.

Ik voelde mij er niet op mijn gemak. Dus toog ik na amper een jaar weg uit mijn riant kamer in de binnenstad naar een kamertje in een studentenflat. Twee half bij drie half aan de rand van de stad. Daar zat ik eindelijk tussen soortgenoten. Net als bij de drie kamers die daarna volgden. Bij kamer nummer zes kon ik er niet meer tegen. Deetman en zijn harmonisatiewet hadden van mij een toonbeeld van orde, rust en regelmaat gemaakt. Ik studeerde als een Jezuiet en ergerde me aan de snoeiharde muziek terwijl ik me probeerde voor te bereiden op een tentamen. En 's nachts, als ik niet kon slapen van het gebral en het gebonk op de houten vloeren, dacht ik vaak met heimwee terug aan mijn hospita.

Wim Ortjens